

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Vliv řemeslné činnosti na rozvoj lokality
(Bezděkov a Vacovy)**

Jakub Skýpala

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jakub Skýpala

Ekonomika a management

Název práce

Vliv řemeslné činnosti na rozvoj lokality (Bezděkov a Vacovy)

Název anglicky

The impact of craft activity on development of the locality (Bezděkov a Vacovy)

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, zda a jaký je význam malých podniků, zejména řemeslných, ve společenském a ekonomickém rozvoji konkrétní lokality a regionu, kterým je pro tuto práci Klatovsko (obce Bezděkov u Klatov a Vacovy). To znamená, že cílem práce je zjistit, zda a jakým způsobem přispívají vybrané pokrývačské podniky k rozvoji lokálního života a lokality Bezděkov u Klatov a Vacovy, ve které realizují svou činnost.

Metodika

Cílem teoretické části je charakterizovat a vymezit základní pojmy, které se týkají dané problematiky na základě studia odborné literatury, článků, webových stránek, dokumentů a dalších podstatných zdrojů, které problematiku rozvoje regionů a lokálního aktérství studují.

Informace získané při zpracování teoretické části slouží jako opora pro zpracování části empirické. Ta je uvedena sekundární a komparativní analýzu dat o malých podnikatelích ve sledované lokalitě a jejich ziskových i neziskových aktivitách; a tvoří tak propojení teoretické a empirické části práce.

Navazující, empirickou část práce tvoří vlastní terénní šetření, realizované pomocí polostandardizovaných rozhovorů s majiteli řemeslnických podniků, zabývajících se realizací střechy, jehož cílem je zjistit a zhodnotit, jaká je úloha vybrané řemeslné činnosti (pokrývačství) v rozvoji zvolené lokality.

Všechna data a data, získaná terénním šetřením budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 30 – 40 stran textu

Klíčová slova

region, regionální rozvoj, aktér, řemeslo, pokrývačství, tesařství, střecha, živnostenské oprávnění, podnikatel, lokalita

Doporučené zdroje informací

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Vyd. 2., přeprac. a rozš.

Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974

KRAFTOVÁ, Ivana a PRÁŠILOVÁ, Pavlína. Prosperující podnik v regionálním kontextu. Téma (WoltersKluwer ČR). Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7357-989-0.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ, 2010. Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN isbn978-80-247-3339-5.

ŠAFRÁNKOVÁ, Jana Marie. Sociologie práce a organizace. Praha: Česká andragogická společnost, 2019. ISBN 978-80-907809-2-7.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ, 2012. Podnikání malé a střední firmy. 3., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4520-6.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2024

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Vliv řemeslné činnosti na rozvoj lokality (Bezděkov a Vacovy)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Lucii Kocmánkové, Ph.D. za odborné rady, cenné připomínky a vedení mé práce. Dále bych rád poděkoval všem osloveným řemeslníkům za poskytnuté informace.

Vliv řemeslné činnosti na rozvoj lokality (Bezděkov a Vacovy)

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit význam malých podniků, zejména řemeslných, ve společenském a ekonomickém rozvoji konkrétní lokality či regionu, kterým je pro tuto práci Klatovsko (obce Bezděkov u Klatov a Vacovy). Konkrétněji to znamená, že cílem práce je zjistit, zda a jakým způsobem přispívají vybrané pokrývačské podniky k rozvoji lokálního života a lokality, ve které realizují svou činnost.

Teoretická část je věnována práci a řemeslu, regionální politice, regionálnímu rozvoji, přičemž endogenní přístup v regionálním rozvoji je oporou v navazující empirické části práce. Dále se věnuje aktérům regionálního rozvoje, jejich vymezení a charakteristice.

V rámci sekundární a komparativní analýzy dat o řemeslnících a řemeslných činnostech ve zvolené lokalitě je zjištěn a graficky znázorněn celkový počet živnostenských oprávnění v České republice, následně počet živnostenských oprávnění s předmětem podnikání v oblasti pokrývačství a tesařství. Dále jsou charakterizovány zkoumané obce, jejich vybavenost a spolky, které jsou v obcích evidovány. V neposlední řadě je uveden přehled ekonomických subjektů ve zkoumané lokalitě a aktivity vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy.

Empirická část práce je věnována polostrukturovaným rozhovorům s vybranými majiteli řemeslných podniků a řemeslníky provádějícími činnost na základě živnostenského oprávnění.

Po vyhodnocení zjištěných dat a rozhovorů bylo zjištěno, že všechny zkoumané ekonomické subjekty přispívají k rozvoji lokality tím, že organizují události a jsou členy spolku, který pořádá různé akce. Na základě provedeného výzkumu lze konstatovat, že řemeslná činnost významně přispívá k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji lokality a je nezbytným prvkem udržení a posílení místní identity a společenství.

Klíčová slova: region, regionální rozvoj, aktér, řemeslo, pokrývačství, tesařství, střecha, živnostenské oprávnění, podnikatel, lokalita

The impact of craft activity on development of the locality (Bezděkov a Vacovy)

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to identify and evaluate the significance of small businesses, especially crafts businesses, in the social and economic development of a specific locality or region, which is Klatovsko (the municipalities of Bezděkov u Klatov and Vacovy) for this thesis. This specifically means that the objective of the thesis is to determine whether and how selected roofing companies contribute to the development of local life and the locality in which they operate.

The theoretical part is dedicated to work and craftsmanship, regional politics, regional development, with an endogenous approach to regional development serving as a basis for the subsequent empirical part of the thesis, as well as the actors of regional development, their definition, and characteristics.

As part of the secondary and comparative analysis of data on craftsmen and craft activities in the selected locality, the total number of trade licenses in the Czech Republic is determined and graphically represented, followed by the number of trade licenses specifically for roofing and carpentry businesses. Furthermore, the examined municipalities, their facilities, and associations registered in the municipalities are characterized. Finally, an overview of economic entities in the surveyed locality and the activities of selected economic entities involved in roofing-related activities is provided.

The empirical part of the thesis is devoted to semi-structured interviews with selected owners of craft businesses and craftsmen conducting activities based on trade licenses.

After evaluating the collected data and interviews, it was found that all examined economic entities contribute to the development of the locality by organizing events and being members of associations that hold various activities. Based on the conducted research, it can be stated that craftsmanship significantly contributes to the economic, social, and cultural development of the locality and is a necessary element for maintaining and strengthening local identity and community.

Keywords: region, regional development, actor, craft, roofing, carpentry, roof, trade license, entrepreneur, locality

Obsah

1	Úvod	8
2	Cíl práce a metodika	9
3	Práce a řemeslo v současné společnosti	10
3.1	Historie práce a řemesla	10
3.2	Práce v životě člověka v současné společnosti	11
3.2.1	Práce z hlediska ekonomického	12
3.2.2	Práce z hlediska sociologického	13
3.3	Řemeslo v životě člověka v současné společnosti	13
3.3.1	Klasifikace řemesel	14
3.3.2	Řemesla spojená s realizací střechy	15
4	Podnikatelé jako aktéři v regionálním rozvoji	16
4.1	Regionální politika	16
4.2	Regionální rozvoj	18
4.2.1	Vymezení regionu pro účel regionálního rozvoje	18
4.2.2	Endogenní a exogenní přístup v regionálním rozvoji	19
4.2.3	Teorie regionálního rozvoje	20
4.3	Aktéři regionálního rozvoje	20
4.3.1	Aktéři regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni	21
4.3.2	Aktéři regionálního rozvoje na národní úrovni	22
4.3.3	Aktéři regionálního rozvoje na regionální (krajské) úrovni	22
4.3.4	Aktéři regionálního rozvoje na lokální (místní) úrovni	22
4.4	Malí a střední podnikatelé jako aktéři regionálního rozvoje	23
4.4.1	Charakteristika pojmu podnik	24
4.4.2	Klasifikace malých a středních podnikatelů	25
4.4.3	Význam MSP v ekonomice	26
4.4.4	Podpora malého a středního podnikání v ČR	27
4.5	Podnikání jako aktivita v rozvoji regionu	28
4.5.1	Podnikatel	29
5	Sekundární a komparativní analýza dat o řemeslnících a řemeslných činnostech ve zvolené lokalitě (Bezděkov, Vacovy)	34
5.1	Počet řemeslných živností v jednotlivých krajích ČR	34
5.2	Základní charakteristika obcí Bezděkov u Klatov a Vacovy	36
5.2.1	Základní údaje o obcích Bezděkov a Vacovy	36

5.2.2	Vybavenost obcí Bezděkov a Vacovy	37
5.2.3	Sdružení a spolky v obcích Bezděkov a Vacovy	37
5.3	Přehled ekonomických subjektů jako aktérů rozvoje sledované lokality	38
5.4	Charakteristika vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy	42
5.5	Aktivity vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy	44
5.6	Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o řemeslnicích a řemeslných činnostech	46
6	Empirické šetření o ekonomických subjektech zabývajících se realizací střechy a jejich aktivitách v Bezděkově a Vacovech	47
6.1	Průběh empirického šetření, pokládané otázky a základní charakteristika dotazovaných	47
6.2	Analýza dat získaných pomocí polostrukturovaných rozhovorů	48
6.2.1	Vztah k řemeslu, spolupráce řemeslníků	49
6.2.2	Přínos lokality, působnost v rámci lokality	52
6.3	Souhrn empirického šetření o ekonomických subjektech zabývajících se realizací střechy a jejich aktivitách v Bezděkově a Vacovech	54
7	Závěr	56
8	Seznam použitých zdrojů	58
9	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	61
9.1	Seznam obrázků	61
9.2	Seznam tabulek	61
9.3	Seznam grafů	62
	Přílohy	63

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce je role malých podnikatelů v rozvoji lokality Klatovsko se zaměřením na řemeslnictví.

Ve světě, který je stále více propojený a globalizovaný, hrají malé podniky zásadní roli v regionálním rozvoji a udržitelnosti lokálních ekonomik. Zejména řemeslníci a malí podnikatelé tvoří důležitou součást místního hospodářství, a jejich činnost má významný dopad na kvalitu života v lokálním prostředí. Malé řemeslné podniky často představují hmotnou a kulturní hodnotu pro lokální komunity, uchovávají tradice a poskytují pracovní příležitosti pro místní obyvatele. Tato práce se zaměřuje na zkoumání role malých podnikatelů, konkrétně majitelů řemeslných firem, ve společenském a regionálním rozvoji konkrétní lokality. Ve své práci se postupně zaměřím na podnikatele jakožto aktéry v regionálním rozvoji, podporu malého podnikání v oblasti řemeslnické, a nakonec zmíním vlastní zkušenosti s řemeslem.

Řemeslo je určitý druh manuální dovednosti, provozovaný za účelem obživy. Pro řemeslné práce je charakteristický vysoký podíl ruční práce, spojený s používáním specializovaných nástrojů a pomůcek. Řemeslné práce se staly základem pro průmyslovou výrobu. V přeneseném významu slova se v nejširším smyslu slova jedná ale i o intelektuální dovednosti a osobní schopnosti doplněné příslušnou zručností, odbornou znalostí a zkušeností. V poslední době se podstatně často setkáváme s nedostatkem manuálních pracovních sil právě v odvětví řemeslnickém, proto si myslím, že je důležité se zabývat otázkou co to k tomu vede. Zaměřím se na řemeslo pokrývačské, o které je v poslední době nouze. *„Nejohroženějším oborem řemeslnictví je podle průzkumu nyní pokrývač, kde je úbytek 76 procent absolventů. Zatímco v roce 2005 vyšlo ze školy 74 vyučených, o deset let později už jen 25“* (Hovorková, 2016).

Téma jsem si vybral z důvodu vlastní zkušenosti s řemeslem. Za posledních pár let jsem brigádně pracoval v ne jednom malém podniku, který se zaměřuje právě na určité řemeslo. Touto prací bych chtěl poukázat na z mého pohledu nejzajímavější řemeslo, ve kterém jsem sám působil pár let. Jedná se o řemeslo pokrývačské. Můj výzkum bude zaměřen na okres Klatovy, kde jsem brigádně působil.

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit význam malých podniků, zejména řemeslných, ve společenském a ekonomickém rozvoji konkrétní lokality či regionu, kterým je pro tuto práci Klatovsko (obce Bezděkov u Klatov a Vacovy). Konkrétněji to znamená, že cílem práce je zjistit, zda a jakým způsobem přispívají vybrané pokrývačské podniky k rozvoji lokálního života a lokality Bezděkov u Klatov a Vacovy, ve které realizují svou činnost.

Cílem teoretické části je charakterizovat a vymezit základní pojmy, které se týkají dané problematiky na základě studia odborné literatury, článků, webových stránek, dokumentů a dalších podstatných zdrojů, které tuto problematiku zkoumají.

Informace získané při zpracování teoretické části budou následně použity k části empirické. Propojení těchto dvou částí tvoří sekundární a komparativní analýzu dat o malých podnikatelích ve sledované lokalitě a jejich ziskových i neziskových aktivitách.

Empirický výzkum bude vycházet jednak ze zkušenosti autora s pokrývačským řemeslem a z teoretické části bakalářské práce. Cílem empirického šetření bude provedení vlastního výzkumu. Použitou technikou sběru dat v bakalářské práci je osobního dotazování, konkrétně polostandardizovaný rozhovor (Hendl, 2008) s majiteli řemeslnických podniků a řemeslníky provádějícími činnost na základě živnostenského oprávnění o úloze řemesel spojených s realizací střechy v rozvoji zvolené lokality. Data získaná terénním šetřením budou zpracována, interpretována a vyhodnocena.

3 Práce a řemeslo v současné společnosti

3.1 Historie práce a řemesla

Historie práce sahá tisíce let nazpět a je úzce spjata s vývojem lidstva. Práce byla nezbytná pro přežití a rozvoj společnosti. V pravěku by byl za práci považován lov, sběr a výroba jednoduchých nástrojů, jak dokládají nálezy pazourkových nástrojů, kamenných seker a kopí. Jak se společnost rozvíjela, tak se spolu s ní rozvíjela i práce samotná. Pracovalo se na polích, stavěly se domy a města, zpracovávaly se kovy a vyráběly se výrobky, a to vše ručně s pomocí jednoduchých nástrojů. S vývojem technologií se práce postupně zjednodušovala a zefektivňovala a vznikaly nové způsoby výroby. S průmyslovou revolucí a nástupem strojů do výroby se práce stala stále více mechanizovanou a specializovanou. Pracovníci se stávali součástí továrního systému, kde byli placeni za svou práci na základě pevně stanovených pravidel. V průběhu 20. století se státy snažily regulovat pracovní podmínky a pracovní dobu a zlepšovat pracovní podmínky pro své občany. Vznikaly odborové organizace, které se snažily hájit práva pracovníků a prosazovat pro ně lepší pracovní podmínky (Suzman, 2021).

V současné době se stále více mluví o automatizaci a digitalizaci práce, které mohou vést k mnoha změnám v oblasti práce. Vznikají nová pracovní místa v oblasti informačních technologií či nové formy práce, jako je například práce na dálku nebo spolupráce mezi nezávislými pracovníky.

Řemeslo má dlouhou historii, sahající až do doby před průmyslovou revolucí, kdy se výroba většiny výrobků prováděla ručně pomocí jednoduchých nástrojů. Jedny z prvních zmínek by se daly datovat do keltského období. Kelové vynikaly zejména v oblasti kovářství, i když z této doby nemáme žádné důkazy o řemeslu jako takovém. Řemeslo se většinou předávalo z otce na syna nebo z mistra na učně a učedníky. V Evropě se řemesla začala rozvíjet od středověku a v období renesance se stala stěžejním zdrojem ekonomického a kulturního bohatství. Hlavní řemeslné cechy byly organizovány tak, aby chránily zájmy svých řemeslníků a kvalitu produktů, které vyráběli. S průmyslovou revolucí a nástupem strojní výroby se výroba přesunula z řemeslných dílen do továren, což vedlo k úpadku tradičních řemesel. Nicméně v období romantismu a obnovy zájmu o historii a tradiční řemesla se začaly opět oceňovat a obnovovat (Vondrušková, Vondruška, 2015).

V dnešní době je řemeslo stále živé a lidé si cení ručně vyrobených produktů a tradičních řemeslných technik. Existuje mnoho organizací, které se zabývají podporou řemeslníků a tradičního řemesla a zároveň o zachování kulturního dědictví.

Práce a řemeslo jako zdroj obživy mají dlouhou historii spojenou s lidským vývojem a společenským uspořádáním. Práce, chápána jako lidská činnost, vynakládaná za účelem vytváření hodnoty, a řemeslo, jako dovednostní zaměření spojené s ruční prací a tradicí, tvoří neoddelitelnou součást lidské existence. Tato spojení jsou mnohem víc než pouhým způsobem získávání obživy – představují esenci kultury, identifikace a individuálního vyjádření (Vondrušková, Vondruška, 2015).

3.2 Práce v životě člověka v současné společnosti

Práce je činnost, která lidem pomáhá získávat obživu. Práce hraje v životě člověka zásadní roli a měla by být chápána nejen jako prostředek k zajištění ekonomických potřeb, ale také jako klíčový prvek ovlivňující sociální a psychologický rozměr každého jednotlivce.

Pojem práce je definován ve Velkém sociologickém slovníku jako: „*účelná produkce předmětů a služeb, které mají hodnotu pro ostatní členy společnosti, jako pravidelné zajišťování statků a situací a činnost, sloužící k uspokojování potřeb a obživě, jako činnost, která je jedincem jako práce pojímána*“ (Petrušek, 1996).

Práce a řemeslo nejsou pouze způsobem, jak zajistit obživu. Jsou klíčovým prvkem kulturního dědictví a identity. V dnešní globalizované společnosti může práce a řemeslo představovat způsob, jak propojit tradiční hodnoty s moderním životním stylem. Ačkoliv automatizace a technologický pokrok formují současný pracovní trh, práce a řemeslo mohou stále sloužit jako prostředek k vyjádření individuality, udržování tradic a posilování společenské soudržnosti. V jejich spojení nalezneme nejen prostředek k obživě, ale i cestu k naplnění a smysluplnosti života (Raisová, 2023).

Dělba práce, je odrazem sociálně-ekonomického vývoje každé společnosti. Ve velkém sociologickém slovníku je dělba práce charakterizována jako pojem, „*který zahrnuje rozdělení oblasti práce, resp. pracovní činnosti, ale i vazby mezi vzniklými segmenty*“ (Petrušek, 1996). Ze sociologického pohledu se jedná o vztahy mezi skupinami a jedinci, kteří se účastní pracovního procesu. Dělení práce z ekonomického hlediska je klíčovým

prvkem efektivity a produktivity výroby. Specializace a efektivní řízení pracovních procesů hrají rozhodující roli v optimalizaci výrobních operací a dosahování ekonomických cílů.

3.2.1 Práce z hlediska ekonomického

Práce z hlediska ekonomického představuje základní pilíř moderních ekonomických systémů. Ekonomický význam práce je komplexní téma, které nám pomáhá pochopit, jak jednotlivé činnosti pracovníků formují celkový ekonomický obraz společnosti. Adam Smith, jeden z klíčových myslitelů ekonomie, zdůraznil význam práce v kontextu specializace a produktivity. Specializovaní pracovníci, kteří se věnují určitým úkolům, mohou dosahovat vyšší efektivity, což přispívá k celkovému ekonomickému růstu.

Práce jako zdroj příjmu hraje roli nejen v individuálních domácnostech, ale také ovlivňuje celkovou spotřebu a poptávku v ekonomice. Zaměstnanost, mzdová struktura a pracovní podmínky ovlivňují celkový ekonomický klimát a sociální stabilitu. Z hlediska HDP, klíčového ukazatele ekonomické aktivity, je zaměstnanost a produktivita práce neoddělitelně spojena s ekonomickým výkonem. Práce se v moderní době také stává klíčovým prvkem diskusí o budoucnosti práce v kontextu automatizace a technologického pokroku. Jak se ekonomika vyvíjí, je klíčové zkoumat, jak mění se pracovní prostředí ovlivňuje ekonomické trendy a strukturu zaměstnanosti. Je nezbytné sledovat proměny pracovního trhu a pracovních vztahů, abychom mohli porozumět, jak se ekonomická krajina vyvíjí a jaký vliv má práce na naši ekonomickou budoucnost (Ehrenberg, 2023).

Pracovní trh je základním prvkem ekonomiky, kde dochází k setkávání nabídky a poptávky po pracovní síle. Dynamika pracovního trhu ovlivňuje nejen jednotlivce, ale i celkovou ekonomiku. Práce má klíčový vliv na produktivitu, což je míra, jak efektivně jsou zdroje využívány k vytváření hodnoty. Vysoká produktivita práce je spojena s ekonomickým růstem, protože zvyšuje celkovou výrobu a konkurenceschopnost. Práce určuje příjem jednotlivců a tím i rozdělení bohatství v ekonomice. Nerovnosti v příjmech mohou být způsobeny nejen rozdílnými dovednostmi a vzděláním pracovníků, ale také strukturou pracovního trhu a jeho regulacemi. Nezaměstnanost je klíčovým ukazatelem ekonomické stability. Vysoká míra nezaměstnanosti může indikovat ekonomické problémy a nízkou produktivitu. Ekonomické politiky a intervence státu mohou mít za cíl podporovat tvorbu pracovních míst a udržet nezaměstnanost na přijatelné úrovni. V globalizovaném světě má práce často globální rozměr. Firmy přesunují výrobu a pracovní příležitosti do různých zemí,

což ovlivňuje nejen pracovníky v těchto oblastech, ale také konkurenceschopnost a strukturu pracovního trhu v celosvětovém měřítku (Sedláček, 2017).

3.2.2 Práce z hlediska sociologického

Práce z hlediska sociologické perspektivy formuje identity jednotlivců, společenské struktury a vzorce interakce. Sociologie práce zkoumá, jak práce ovlivňuje lidské vztahy, sociální nerovnosti a celkovou dynamiku společnosti. Práce je nejen ekonomickou aktivitou, ale také sociálním konstruktem, který formuje naše vnímání sami sebe a naše místo ve společnosti. Na pracovišti vznikají sociální vztahy, které mohou být jak podporující, tak konfliktní. V sociologii práce se zkoumá, jaký vliv má pracovní prostředí na formování sociálních sítí a společenských vazeb. Ze sociologického pohledu hraje zaměstnání klíčovou roli při utváření sociální identity jednotlivců. Pracovní místo a profesní role jsou často spojeny s představami o sociálním postavení a prestiži. Identifikace s prací může ovlivnit způsob, jakým jedinec vnímá sám sebe a jak je vnímán ostatními ve společnosti (Šafránková, 2019).

Sociologie práce se rovněž zabývá genderovými otázkami spojenými s pracovním prostředím. Studuje nerovné postavení žen a mužů na pracovním trhu, genderové rozdíly v odměňování a genderovou rovnost v profesním životě.

Sociologie práce přináší hluboký vhled do složitých sociálních vztahů a struktur spojených s prací. Zkoumá, jak práce formuje identitu, sociální třídy a vzájemné vztahy, a jaké sociální nerovnosti může pracovní prostředí generovat. Sociologie práce nám pomáhá porozumět, jak pracovní aspekty ovlivňují naše společenské životy a struktury (Šafránková, 2019).

3.3 Řemeslo v životě člověka v současné společnosti

Jednou z hlavních charakteristik pro člověka je záměrná práce. Práce není jenom řemeslo, ale naopak řemeslo se vždy považuje za práci. Řemeslo je tradiční způsob výroby, kde zruční řemeslníci vyrábějí nebo opravují výrobky ručně či s pomocí specializovaných nástrojů. Pro řemeslnou činnost je charakteristický vysoký podíl manuální práce s použitím ověřených technik a postupů, které se předávají z generace na generaci. U řemeslných prací se často počítá i s určitou intelektuální dovedností, tvůrčími schopnostmi a zkušeností (praxe

jedince v daném oboru), a proto ne každý může konkrétní řemeslo vykonávat. Řemeslné práce se staly základem pro průmyslovou výrobu. Velký sociologický slovník pojem řemeslo charakterizuje jako: „*tradiční označení malovýroby, zároveň typu ruční práce a určité ekonomické i společenské organizace výrobního a pracovního procesu spojené s určitou pozicí a prestiží nositelů těchto procesů ve společnosti*“ (Petrušek, 1996).

Řemeslo je druh manuální dovednosti provozovaný za účelem zisku. Řemeslné výrobky a služby mohou být velmi rozmanité a zahrnovat různé obory, jako jsou například kovářství, hrnčířství, tkalcovství, řezbářství, koželužství, tesařství, truhlářství, pokrývačství, klenotnictví, sklářství a mnoho dalších (Vondrušková, Vondruška, 2015).

Řemeslnictví má dlouhou historii a tradičně hrálo důležitou roli v mnoha kulturách a společnostech. I v dnešní době má řemeslo své místo a lidé stále ocení ručně vyrobené výrobky v porovnání s hromadně vyráběnými produkty. Řemeslnictví může také představovat zdroj obživy pro lidi, kteří se chtějí živit svým uměním a zručnostmi (Vondrušková, Vondruška, 2015).

3.3.1 Klasifikace řemesel

Klasifikace řemesel představuje systematický přístup k organizaci a rozdělení různých řemeslných odvětví podle společných charakteristik, dovedností nebo oblastí specializace. Tato klasifikace může být založena na historických tradicích, technologických postupech, surovinových základech nebo zákonných předpisech. Rozmanitost řemeslných oborů a jejich klasifikace nám poskytují vhled do bohatství a pestrosti lidských dovedností a profesí. Níže je uvedeno rozdělení dle autorů Aleny a Vlastimila Vondruškových.

Tabulka 1 Kategorizace řemesel

Kategorie	Konkrétní řemesla
Rudné hornictví	Těžba železa, těžba stříbra, dobývání zlata, těžba barevných kovů, hlubinná těžba, horníci
Zpracování kovů	Hutnictví, hamernictví, kovářství, podkovářství, specializované kovářství (klempíři, mečíři a nožíři, brniři), drátenictví, zámečnictví, kovolitectví, zlatnictví, mincovnictví
Zpracování minerálních surovin	Cihlářství, výroba vápna, hrnčířství, kamnářství, výroba fajánse, sklářství, chemická výroba, kamenictví
Zpracování textilních surovin	Přádláctví, tkalcovství, plátenictví, soukenictví, bavlnářská výroba, barvířství, provaznictví, krajkářství, krejčovství
Zpracování živočišných surovin	Koželužství, ševcovství, kožešnictví, kožedělná řemesla, mydlářství, svičkářství
Zpracování dřeva	Tesařství, sekernictví, bečvářství, truhlářství, kolářství, soustružnictví, košíkářství, kolomaznictví, řešetářství
Stavební řemesla	Zednictví, pokrývačství
Potravinářská produkce	Pekařství, řeznictví, pivovarnictví, vinopalnictví
Ostatní řemesla	Papírnictví, knihtiskařství, malířství, hračkářství, lékárenství

Zdroj: vlastní zpracování podle manželů Vondruškových

3.3.2 Řemesla spojená s realizací střechy

Hlavním řemeslných oborem při zhotovení střechy je řemeslo pokrývačské. Při realizaci nebo opravě střechy musí pokrývač spolupracovat s řemeslníky jiných oborů, aby mohla být střecha kompletně dokončena. Jedná se o řemeslo tesařské a o řemeslo klempířské. Tesař má při realizaci střechy na starosti práci s dřevem od konstrukce střechy až po její zalaťování, zatímco klempíř pracuje výhradně s plechovým a kovovým materiálem. Mezi jeho specializace patří okapy, svody a další drobné práce na střeše pro zlepšení jejího estetického vzhledu. V praxi by pořadí na stavbě vypadalo následovně: tesař – pokrývač – klempíř.

Pokrývačství

Pokrývačství je řemeslo zaměřené na krytí střech budov různými materiály, jako jsou šindele, tašky, plechy nebo asfaltové pásy. Kromě toho mohou pokrývači provádět i další práce spojené se střechami, jako jsou izolace, opravy a údržba. Pokrývač musí být vybaven znalostmi o různých materiálech, jejich vlastnostech a způsobech montáže, stejně jako o bezpečnosti práce na střeše. V současné době se pokrývačství stává stále důležitějším řemeslem, jelikož se zvyšuje poptávka po energeticky úsporných a ekologických střešních materiálech. Pokrývačství se podle manželů Vondruškových řadí mezi stavební řemesla.

Pokrývačství má dlouhou historii sahající až do antických říší. Například v Řecku se již v antice používaly střešní tašky, a to zejména na chrámech a veřejných budovách. V Římě byly střechy kryty hlavně cihlami nebo taškami. V evropském středověku se používaly dřevěné šindelové krytiny, později byly nahrazovány pálenými taškami. V 19. století se vynalezly první asfaltové pásy a plechy, které se staly běžným stavebním materiálem pro krytí střech (Vondrušková, Vondruška, 2015). V současnosti se kromě tradičních materiálů používají i moderní materiály jako jsou sklolaminátové panely, ploché střechy s PVC fóliemi, kovové střešní panely a další.

Tesařství

Tesařství je řemeslo zaměřené na výrobu a montáž dřevěných konstrukcí, jako jsou pergoly, altány, zahradní domky, ale i stavební prvky jako jsou trámy, sloupky, podlahy nebo schodiště. Historie tesařství sahá tisíce let zpátky, kdy se dřevo využívalo jako

nejdostupnější stavební materiál. První nástroje a techniky pro práci s dřevem se vyvíjely již v pravěku. V průběhu let se techniky a nástroje zdokonalovaly, ale základní principy zpracování dřeva zůstaly stejné. V současné době se v tesařství využívají moderní technologie. Například CNC stroje pro řezání a frézování dřeva, což umožňuje větší přesnost a rychlost práce. Tesařství je velmi důležité zejména při stavbě dřevostaveb a kreativním designu interiéru i exteriéru. Řadí se do řemesel zpracování dřeva (Vondrušková, Vondruška, 2015).

Klempířství

Klempířství je řemeslo, které se zabývá zpracováním a montáží plechů a kovů, zejména pro střechy a fasády budov. Klempíři vyrábějí a montují například okapy, svody, krytiny, plechové obložení fasád, plechové kruhové věže, střešní okna nebo ozdobné prvky. Mezi hlavní nástroje klempířů se řadí kleště, ohýbačky, spojovací stroje, lisovací stroje, řezačky a další. Klempířství je důležité pro ochranu budov před vlhkostí a poškozením, ale také pro estetický vzhled staveb. Klempířství je druhem řemesla zaměřeného na zpracování kovů, konkrétně pak specializované kovářství (Vondrušková, Vondruška, 2015).

4 Podnikatelé jako aktéři v regionálním rozvoji

4.1 Regionální politika

Regionální politika je soubor opatření a nástrojů používaných vládou nebo regionálními orgány k podpoře rozvoje a rovnováhy mezi jednotlivými regiony. Cílem regionální politiky je podpořit ekonomický růst v menších a méně rozvinutých regionech, zlepšit kvalitu života obyvatel a zvýšit konkurenceschopnost regionů. Tyto opatření mohou zahrnovat investice do infrastruktury, podporu malým a středním podnikům, rozvoj cestovního ruchu a vzdělávacích programů. Regionální politika je klíčovým nástrojem pro boj proti regionální nerovnosti a rozvoj rovnoměrnějšího hospodářského a sociálního prostředí. Regionální politika je jednou z forem, kterou se vláda snaží o snížení rozdílů na regionální úrovni.

Existence rozdílů je v dané míře žádoucí a nezbytná. Za nebezpečí se však považují až příliš velké rozdíly mezi regiony. Ty mohou mít demotivující vliv na celkový rozvoj a

mohou mít na svědomí závažné důsledky. Hlavní funkcí regionální politiky je správné definování regionu, zjištění jeho současných problémů a sestavení konkrétních návrhů, jak nerovnostem zabránit. Snahou regionální politiky je zabránit nerovnoměrnému ekonomickému rozvoji a eliminovat problémy, které by mohli vést k většímu prohloubení rozdílů mezi regiony, jako je například vysoká nezaměstnanost. (Wokoun, 2008).

Obecná definice regionální politiky podle Wokouna je: „*soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.*“

Pro politiku regionálního rozvoje se nejčastěji používá kategorizace NUTS. NUTS (zkratka z anglického Nomenclature of Territorial Units for Statistics) je systém klasifikace a identifikace územních jednotek používaný v Evropské unii pro statistické účely. Kategorie NUTS 1 je označení pro nejvyšší úroveň, zahrnuje větší regiony, jako jsou například státy či velká území v rámci státu. Do kategorie NUTS se zařazuje celé území České republiky. Kategorie NUTS 2 je jednotka druhé úrovně, zahrnuje menší regiony, jako jsou například kraje nebo větší města. V naší republice se toto označení používá při spojení několika menších krajů, jelikož kraje v České republice jsou poměrně malé a nesplňují hlavní kritérium počtu obyvatel. Kategorie NUTS 3 je nejnižší úrovní, zahrnuje menší města a oblasti v rámci krajů. V ČR do této kategorie spadá většina krajů republiky. Pro jednotky příliš malé na to, aby splňovaly podmínky pro zařazení do NUTS 3, existují kategorie LAU. LAU (Local Administrative Units) je systém klasifikace a identifikace správních jednotek na úrovni obcí a měst v Evropské unii. LAU 1 (dříve NUTS 4) odpovídá území okresů v České republice. V ostatních zemích EU nejsou okresy vždy vymezeny, proto v legislativě EU není tato úroveň vymezena. Kategorie LAU 2 (dříve NUTS 5) se používá pro vymezení obcí. Cílem tohoto systému je usnadnit sběr a analýzu dat na různých úrovních a usnadnit porovnávání výsledků mezi různými regiony a zeměmi EU (Wokoun, 2008).

Tabulka 2 Kategorizace NUTS a LAU

Statistická jednotka	Počet obyvatel	Situace v ČR
NUTS 0	> 7 000 000	-
NUTS 1	3 000 000 – 7 000 000	Celá ČR
NUTS 2	800 000 – 3 000 000	Regiony soudržnosti
NUTS 3	150 000 – 800 000	Kraje
LAU 1	-	Bývalé okresy
LAU 2	-	Obce

Zdroj: Wokoun, 2008

4.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj zahrnuje procesy a opatření, která mají za cíl podpořit hospodářský a sociální rozvoj v různých regionech. Cílem regionálního rozvoje je zlepšit kvalitu života lidí v regionech, zvýšit zaměstnanost, podpořit inovace a konkurenceschopnost podniků a přispět k udržitelnému hospodářskému růstu. Regionální rozvoj může zahrnovat investice do infrastruktury, podporu malých a středních podniků, rozvoj vzdělání a výzkumu, podporu cestovního ruchu a environmentální ochranu. Proces regionálního rozvoje obvykle zahrnuje spolupráci mezi regionálními a místními orgány, soukromým sektorem a občanskou společností, s cílem dosáhnout udržitelného a rovnoměrného rozvoje regionů. Aktéry regionálního rozvoje jsou obyvatelé, firmy, veřejná správa a neziskové organizace. Regionální rozvoj lze tedy chápat jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů (Zásady regionální politiky ČR, 2007).

Wokoun ve svém díle uvádí dva způsoby, jak hledět na regionální rozvoj. Rozlišuje přístup akademický (regionalistika), ve kterém se za hlavní považují aplikace nauk jako jsou ekonomie, sociologie nebo geografie a přístup praktický, kde je využíváno především zdrojů přírodních. Tento přístup se zaměřuje na zvýšení potenciálu konkrétního regionu, který se poté projeví ve zlepšení životní úrovně obyvatel a na zdravé konkurenceschopnosti působících podniků. Praktický přístup se vyskytuje v činnosti krajského úřadu, městského úřadu, obecního úřadu a soukromých společností.

4.2.1 Vymezení regionu pro účel regionálního rozvoje

Pojem region může mít více významů, a proto není jednoduché ho přesně definovat. Region lze definovat více způsoby, přičemž téměř každý z nich se dá chápat jako správný. Například Zbyněk Holub ve svém díle uvádí, že *"nelze stanovit všeobecně platnou definici. V mezinárodním měřítku je region chápán jako obecný název pro menší územně ohraničené jednotky určitého většího územního celku."*

Regionem lze chápat území vymezené na základě společných znaků. Mezi ty patří jednoznačně vymezené hranice, které často slouží jako správní jednotka nižší, než je úroveň národního státu. Hranice regionu jsou určovány na základě přírodních, historických a administrativních hranic (Melecký, 2015). Přírodní nebo geografické území je charakterizováno geografickými prvky, jako jsou hory, řeky, pobřeží apod. Historické znaky

mohou být definovány jako kulturní oblast s charakteristickými kulturními tradicemi a společným jazykem nebo nářečím. Region může být také administrativní jednotkou, například krajem, ve kterém je centrum státní moci a má zodpovědnost za určité veřejné služby. Region z hlediska ekonomického celku by se dal chápat jako území, ve které se nachází hospodářská oblast, ve které existují spojené průmyslové a obchodní aktivity (Hudečková, 2006).

Hlavní podobnou vlastností regionů je osídlení s danou strukturou a hustotou. Dle vnitřní struktury lze dále rozlišit regiony na homogenní a nehomogenní. Regiony homogenní se vyznačují stejnorodostí a jednotností. Na druhou stranu regiony nehomogenní jsou nestejnorodé, avšak jednotné z hlediska funkčnosti. Je zde charakteristický pohyb obyvatelstva, zboží i služeb (Wokoun, 2008).

4.2.2 Endogenní a exogenní přístup v regionálním rozvoji

S problematikou regionálního rozvoje jsou úzce spjaty dva protikladné přístupy k rozvoji regionu. Jedná se o přístup endogenní a o přístup exogenní. Endogenní a exogenní přístupy jsou dvěma základními přístupy v oblasti regionálního rozvoje.

Endogenní přístup vychází z předpokladu, že zdroje pro rozvoj regionu jsou přítomny v regionu samotném. Tento přístup zdůrazňuje využití lokálních zdrojů, jako jsou místní podniky, lidské zdroje, kultura a kulturní dědictví, aby se podpořil ekonomický růst a rozvoj regionu. Endogenní přístup k regionálnímu rozvoji se snaží vytvořit silné vazby a partnerství mezi místními podniky, občanskou společností a veřejnými orgány. Exogenní přístup se zaměřuje na využití zdrojů zvenčí. Tento přístup zdůrazňuje důležitost přilákání investic, financování a technologií z jiných oblastí nebo zahraničí. Cílem exogenního přístupu k regionálnímu rozvoji je podpořit růst a rozvoj regionu prostřednictvím využití zdrojů mimo region (Hudečková, 2006)

V praxi se obvykle používá kombinace endogenního a exogenního přístupu. Regionální rozvoj vyžaduje strategické a cílené investice a využití zdrojů zvenčí, ale zároveň je důležité využít potenciálu regionu samotného a podporovat jeho vlastní rozvojové zdroje. V současnosti se klade čím dál větší důraz na přístup endogenní, na druhou stranu je však nutná exogenní podpora regionů, které za ostatními zaostávají (Hudečková, 2006).

4.2.3 Teorie regionálního rozvoje

Teorie regionálního rozvoje se zabývají vysvětlováním ekonomického a sociálního vývoje regionů a hledáním efektivních opatření, která by mohla pomoci k jejich rozvoji. Znalost těchto teorií je nezbytnou součástí plánování regionální politiky. Hlavním cílem teorie regionálního rozvoje je identifikovat faktory, které ovlivňují regionální rozvoj a navrhnout strategie a politiky, které by mohly tyto rozdíly zmírnit. Regionální teorie se zaměřují na důležitost vytváření specifických předpokladů pro rozvoj regionů, jako jsou například přístup k vzdělání, výzkumu a inovacím, podpora podnikání a investic, a další faktory, které jsou důležité pro zlepšení podnikatelského prostředí. Kromě ekonomických faktorů berou některé teorie v úvahu také sociální, kulturní a environmentální aspekty rozvoje regionů. V současnosti existuje více možností, jak rozdělit teorie regionálního rozvoje. Tradičně se dělí na teorii konvergence, podle které by měly méně rozvinuté regiony postupně dohánět ty více rozvinuté. Tato teorie se soustředí na rozdíly mezi jednotlivými regiony. Naopak teorie divergence má sklon zvyšovat rozdíly mezi regiony (Wokoun, 2008).

Existuje mnoho teorií regionálního rozvoje a každá z nich připouští jiné pojetí. Základem pro tyto teorie regionálního rozvoje jsou hlavní ekonomické teorie. Mezi ty patří neoklasický směr, keynesiánský směr, neomarxismus, neoliberalní směr a směr institucionální ekonomie (Blažek, Uhlíř, 2011).

4.3 Aktéři regionálního rozvoje

Velký sociologický slovník (1996) definuje pojem aktér jako: *„Jednotka sociálního systému v síti sociálních vztahů. V rámci této sítě aktér participuje na řízené interakci s dalšími aktéry, usměrňované pravidly a normami uznávanými danou společností.“*

Aktéři regionálního rozvoje jsou lidé, organizace, skupiny nebo instituce, které se podílejí na plánování, realizaci a monitorování rozvojových aktivit v daném regionu. Mohou to být například zástupci místních a krajských samospráv, podnikatelé, nevládní organizace, vzdělávací instituce, odborníci a další subjekty. Jejich spolupráce a koordinace jsou důležité pro úspěšné řešení regionálních výzev a dosažení cílů rozvojové strategie daného regionu. *„Aktéry můžeme chápat v nejširším slova smyslu jako veškeré formalizované instituce či jednotlivce, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova“* (Bínek, 2009).

Aktéři regionálního rozvoje mohou být děleni do několika kategorií podle různých kritérií, konkrétní dělení se může lišit v závislosti na konkrétním výzkumu nebo teoretickém přístupu. V této bakalářské práci bude uvedeno rozdělení aktérů regionálního rozvoje podle úrovně. Aktéři regionálního rozvoje mohou být rozděleni podle úrovně, na které působí:

Nadnárodní úroveň - např. Evropská unie, Světová banka

Národní úroveň – vlády, ministerstva, státní fondy

Krajská (regionální) úroveň – kraje, obce, regionální agentury, sdružení měst a obcí, rozvojové organizace

Lokální úroveň – města a obce, podnikatelé, nevládní organizace, komunitní skupiny

Tyto aktéry lze dále dělit podle jejich rolí, zájmů, vlivu nebo specifických funkcí, které v regionálním rozvoji zastávají (Binek, 2009).

Tabulka 3 Dělení aktérů regionálního rozvoje

		SEKTORY		
		veřejný	podnikatelský	neziskový
ÚROVEŇ	národní	ministerstva	celostátní zájmová uskupení	spolky, svazky, sítě
	krajská	kraj, vysoké školy, krajská informační střediska	podnikatelská sdružení	nezisková sdružení
	lokální	obce – DSO, MAS obcí zřizované organizace	podnikatelé, zemědělci	zájmová sdružení, spolky

zdroj: Binek, 2009

4.3.1 Aktéři regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni

Aktéři regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni jsou organizace a instituce, které se zabývají rozvojem regionů přesahujících hranice jednotlivých zemí. Podle Binka, Svobodové a Holečka (2009) lze aktéry regionálního rozvoje na nadnárodní úrovni rozdělit do tří kategorií:

1. Evropské instituce a orgány, například Evropská komise, Evropský parlament, Rada Evropy a další.

2. Nadnárodní korporace, investoři a další ekonomičtí aktéři, kteří mohou mít vliv na regionální rozvoj, například prostřednictvím investic a podpory podnikání.

3. Mezinárodní organizace a programy, jako je Světová banka, Mezinárodní měnový fond a další, které mohou poskytovat finanční a technickou podporu pro regionální rozvoj. Tyto aktéry často spolupracují s místními orgány a organizacemi na podporu regionálního rozvoje a růstu ekonomiky v určité oblasti nebo při překračování hranic.

4.3.2 Aktéři regionálního rozvoje na národní úrovni

Aktéři regionálního rozvoje na národní úrovni zahrnují především státní instituce, jako jsou ministerstva, agentury a další úřady, které se podílejí na tvorbě strategií, programů a politik regionálního rozvoje. Obecně by se dalo říci, že sem patří veřejná správa. Podle Binka, Svobodové a Holečka (2009) jsou mezi aktéry regionálního rozvoje na národní úrovni v České republice: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Česká agentura pro rozvoj obchodu, Státní fond rozvoje bydlení, Česká rozvojová agentura, regionální rozvojové agentury.

4.3.3 Aktéři regionálního rozvoje na regionální (krajské) úrovni

Aktéři regionálního rozvoje na regionální úrovni jsou následující: orgány veřejné správy (kraj, obce, města, regionální úřady, krajské úřady, územní samosprávné celky), podnikatelé (velké, malé a střední firmy, družstva, družstevní podniky, řemeslníci, obchodníci), neziskový sektor (nevládní organizace, dobrovolnické organizace, charitativní organizace, církve), vzdělávací instituce (vysoké školy, odborné školy, střední školy, učňovské školy), výzkumné instituce (univerzity, výzkumná pracoviště, výzkumné ústavy), odborníci (urbanisté, architekti, designéři, sociologové, ekonomové, atd.), občanské iniciativy a spolky (Bínek, Svobodová, Holečková, 2009).

Jejich úkolem je spolupracovat na tvorbě strategií a plánů regionálního rozvoje, podporovat inovace, podnikání a investice v regionu, řešit problémy regionu a podporovat jeho konkurenceschopnost. Kraj v oblasti regionálního rozvoje spolupracuje s ústředními orgány státní správy a má na starosti obce na svém území včetně zajišťování jejich zájmů, na které samy nestačí (Wokoun, 2008).

4.3.4 Aktéři regionálního rozvoje na lokální (místní) úrovni

Aktéři regionálního rozvoje na lokální úrovni zahrnují různé subjekty působící na úrovni měst, obcí, mikroregionů a dalších místních samospráv. Mezi tyto aktéry patří například města a obce, místní rozvojové agentury, místní podnikatelé a živnostníci,

neziskové organizace, místní kulturní a sportovní organizace, zemědělci a další. Tyto subjekty se snaží společně pracovat na rozvoji svého regionu, vytvářet nové příležitosti pro místní obyvatele a zlepšovat kvalitu života v daném území (Bínek, Svobodová, Holečková, 2009).

V České republice se často stává, že malé obce nemají dostatek finančních prostředků na podporu svých aktivit, a tak se sdružují s dalšími obcemi, které jsou na tom podobně. Dále je nutná spolupráce krajů a obcí mezi sebou, aby regionální rozvoj fungoval, tak jak má (Wokoun, 2008).

4.4 Malí a střední podnikatelé jako aktéři regionálního rozvoje

Malé a střední podniky (MSP) hrají důležitou roli v rozvoji regionů. Existuje několik faktorů, které ukazují, že MSP jsou v regionálním rozvoji klíčovými hráči:

1. Vysoký podíl MSP na zaměstnanosti: MSP vytvářejí většinu pracovních míst v regionech, což znamená, že jsou důležitým zdrojem zaměstnanosti a příjmů pro místní obyvatelstvo.

2. Flexibilita a inovativnost: MSP mají větší schopnost adaptovat se na místní podmínky a potřeby trhu než velké podniky. Díky tomu jsou schopny inovovat a přicházet s novými produkty a službami, což může přinést nové příležitosti pro rozvoj regionu.

3. Podpora místní ekonomiky: MSP často spolupracují s místními dodavateli a poskytovateli služeb, což vede ke vzniku sítě spolupracujících podniků a podporuje místní ekonomiku.

4. Rozvoj lokálních zdrojů: MSP mají tendenci využívat lokální zdroje, jako jsou místní suroviny, pracovní síla a know-how, což může přispět k udržitelnému rozvoji regionu.

5. Podpora sociální soudržnosti: MSP mohou hrát roli při podpoře sociální soudržnosti v regionu tím, že vytvářejí pracovní příležitosti pro místní obyvatele a přispívají k rozvoji místní komunity

Obecně lze tedy říci, že MSP jsou důležitým faktorem regionálního rozvoje, a jejich podpora by měla být jedním z klíčových prvků strategie pro rozvoj regionu (Veber, Srpová a kol., 2012).

4.4.1 Charakteristika pojmu podnik

Definice pojmu podnik podle občanského zákoníku před úpravou zněla následovně: *„Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na svou právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která pravidelně vykonávají hospodářskou činnost.“* Občanský zákoník v současnosti nahrazuje pojem podnik pojmem obchodní závod a definice je v současnosti následující: *„Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.“*

Podnik je subjekt, v němž dochází k přeměně zdrojů ve statky neboli k přeměně vstupů na výstupy. Konkrétněji pak můžeme podnik brát jako soubor prostředků, zdrojů, práv a dalších hodnot majetku, které jsou podnikateli k dispozici k provozu jeho podnikatelských aktivit a činností (Srpová, Řehoř, 2010).

Podnikem je každý subjekt vykonávající ekonomickou činnost bez ohledu na jeho právní formu a patří k základní složce národního hospodářství (Vochozka, Mulač, 2012).

Zjednodušeně řečeno je podnik organizace zabývající se výrobou konkrétního produktu nebo zajišťující nějakou službu. Podnik je v ekonomii a právu definován jako soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které napomáhají k provozu podniku. Za podnik je považován každý subjekt provozující hospodářskou činnost. Pokud prodáváme výrobky nebo služby za určitou cenu na daném trhu, hovoříme o hospodářské činnosti. Z toho vyplývá a za podniky se považují i OSVČ, rodinné firmy, obchodní společnosti, sdružení a další subjekty, které pravidelně vykonávají hospodářskou činnost (Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků, 2015).

Hlavní náplní podniku je distribuce výrobků a zboží, poskytování služeb, a především vyhovět přáním a pohledávkám zákazníků. Podnikání jako takové se soustředí na maximalizaci hodnot podniku. Pojmem podnik se tedy rozumí každý subjekt, který vykonává hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu.

Podnik můžeme třídit z více hledisek. Podniky jsou členěny do různých tříd, podle vlastnosti, kterou mají společnou s ostatními podniky jako např. právní forma (viz. fyzická

a právnická osoba výše), sektor národního hospodářství (primární, sekundární, terciální, kvarterní), hospodářského odvětví (zemědělství, stavebnictví, školství atd.), velikosti apod. (Vochozka, Mulač, 2012). V této bakalářské práci pro nás bude zásadní především dělení podniku podle velikosti. Podle velikosti můžeme podniky členit na velké, střední a malé, popřípadě podrobněji do velikostních tříd. Kritériem třídění je počet zaměstnanců, velikost obratu, velikost kapitálu nebo zisku. V ČR se v současné době používá kombinované kritérium, a to počet zaměstnanců a výše obratu. Údaje použité pro stanovení počtu zaměstnanců a finančního obratu jsou údaje vztahující se k poslednímu uzavřenému zdaňovacímu období, které je vypočtené za období jednoho kalendářního roku.

Tabulka 4 Druhy podniků podle velikosti

	Malý	Střední	Velký
Počet zaměstnanců	<50	50–250	>250
Obrat	Obrat nepřesahuje 2 miliony EUR	Obrat nepřesahuje 50 milionů EUR	Obrat přesahuje 50 milionů EUR
Působíště	Místní trh	Širší trh	Národní a zahraniční trh

Zdroj: vlastní zpracování podle komise EU

4.4.2 Klasifikace malých a středních podnikatelů

Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

Definice malého a středního podnikatele podle Evropské komise: „*Základním kritériem pro posouzení velikosti podnikatele je počet zaměstnanců, velikost ročního obratu a bilanční suma roční rozvahy (velikost aktiv). Údaje, které se mají použít pro stanovení počtu zaměstnanců a finančních veličin, jsou údaje vztahující se k poslednímu uzavřenému zdaňovacímu období vypočtené za období jednoho kalendářního roku. Malý a střední podnikatel, který zahajuje podnikání, stanoví tyto hodnoty vlastním kvalifikovaným odhadem, a to pro první účetní období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po celé účetní období.*“

Konkrétně se pak tyto podniky dělí na mikro, malé a střední: „*Mikro, malé a střední podniky (MSP) jsou motorem evropské ekonomiky. Jsou základním zdrojem pracovních míst, vytvořit podnikatelský duch a inovace v EU a jsou proto zásadní význam pro podporu konkurenceschopnosti a zaměstnanosti*“ (Evropská Komise, 2015).

Z celkového počtu tvoří mikropodniky 95,5 %, malé podniky 3,7 % a střední podniky 0,8 %. (Vochozka, Mulač a kol.,2012).

Tabulka 5 Druhy malých a středních podniků podle velikosti

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrát	Roční bilanční suma
Mikro	<10	<2 mil. EURO	<2 mil. EURO
Malé	<50	<10 mil. EURO	<10 mil. EURO
Střední	<250	<50 mil. EURO	<43 mil. EURO

Zdroj: Veber, Srpová a kol. (2012), vlastní zpracování

Dalším důležitým kritériem je závislost a nezávislost společnosti neboli vazby na jiné podniky. Z tohoto hlediska můžeme rozlišovat tři druhy propojených podniků: samostatný podnik, partnerský podnik a spojený podnik. Kritérium nezávislosti se prokazuje tak, že malý nebo střední podnikatel je nezávislý. Pokud žádná jiná osoba nebo více osob, nesplňující definici MSP, nemají alespoň 25 % podíl na jeho základním kapitálu ani na jeho hlasovacích právech (Frková, 2009),

Malé a střední podniky jsou samostatné hospodářské jednotky, přispívající ke stabilizaci ekonomiky státu. Podílejí se na vytváření nových pracovních míst v dané lokalitě a rychleji se přizpůsobují změně ekonomických podmínek formou změny struktury a využitím nových inovací, které vyplývají z nabídky zboží pro individuální potřeby. Ve spolupráci s velkými podniky mohou pomoci rozšiřováním sortimentu. Sortiment rozšiřují dodávkou pro hromadnou výrobu. Regionálně pak přispívají k vyrovnání poměrů v nabídce a poptávce a ke zlepšení infrastruktury (Veber, Srpová, 2012).

Podle ministerstva průmyslu a obchodu bylo k 31. prosinci 2020 dle Informačního systému Registru živnostenského podnikání evidováno celkem 2 581 680 právnických a fyzických osob. Z toho 2 076 010 tvořily fyzické osoby a 505 670 právnické osoby. V České republice bylo k 31. prosinci 2020 evidováno celkem 3 921 322 platných živnostenských oprávnění, což představuje oproti roku 2019 (3 831 792) nárůst o 89 530 oprávnění (o 2,34 %). Podíl malých a středních podniků na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů k 31. prosinci 2020 činil 99,92 % (MPO).

4.4.3 Význam MSP v ekonomice

Malé a střední podniky jsou flexibilní, a to je v dnešním prostředí velmi důležité. Rychleji reagují na změnu a okrajové oblasti poptávky, které nejsou pro velké podniky tak atraktivní. Svým působením stabilizují společnost, udržují zdravé podnikatelské prostředí a představují místní kapitál. Výsledky z podnikání se odrážejí na zaměstnanosti, sponzorství, a hlavně v ekonomickém přínosu obecně. MSP tak výrazně brání rozrůstání monopolu. Celkové provozní náklady jsou nižší a jejich administrativa není tak složitá jako u velkých

podniků. Administrativa je po většinu spravována externě (přes jiné podniky nebo samostatné osoby). Malé a střední podniky se značně podílí na tvorbě HDP – hrubý domácí produkt. V Evropské unii tvoří přibližně 58 % z celkového HDP, v naší republice je podíl na HDP 40 %. Malé a střední podniky se podílí z více než poloviny na českém exportu (Veber, Srpová, 2012, Malach 2005).

4.4.4 Podpora malého a středního podnikání v ČR

Jelikož ve značném množství případů končí pokus o podnikání ne zrovna úspěšně, existují způsoby, jak toto podnikání podpořit. Není pro to na škodu zajímat se o možnosti, které nabízí různé instituce podnikatelům, ať na bázi komerční či zvýhodněné díky finančním injekcím ze státních prostředků či strukturálních fondů EU. Z velké části jsou hlavním problémem finance, a to nejen u začínajících podniků, ale i u těch již existujících. Instituce, které pomáhají podnikatelům by se daly rozlišit na dva typy. Jedná se o komerční instituce nebo různé pomocné nástroje ze státních prostředků a strukturálních fondů. Obecně můžeme tuto podporu rozdělit na finanční (nevratnou, vratnou zvýhodněnou) podporu a nefinanční podporu, kterou se zabývají úřední institucemi, které poskytují informační pomoc, především pak poradenské instituce. Finanční podporu v naší republice poskytuje například CzechInvest nebo Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., ta byla založena právě za účelem podpory malých a středních podnikatelů a firem v roce 1992. Nepřímou finanční podporu má na starost Česká exportní banka, a.s. a EGAP (Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.) (Veber, Srpová a kol., 2012, Mandysová, 2009).

V ČR existuje i způsob nazývaný Ochrana MSP proti konkurenčním podnikům, jedná se o způsob, kdy je poskytnuta ochrana jak podnikatelům, tak jejich zaměstnancům udržet si pracovní pozici a podílet se tak na stabilním růstu ekonomiky. V roce 2020 byli podnikatelé podpořeni částkou ve výši 308 mld. Kč (MPO).

Hlavním cílem podpory malých a středních podniků v celé EU je zachování a zvýšení jejich konkurenceschopnosti (Mandysová, 2009).

4.5 Podnikání jako aktivita v rozvoji regionu

Podnikání hraje klíčovou roli v procesu rozvoje regionu, neboť přináší řadu pozitivních dopadů na místní ekonomiku, zaměstnanost a celkovou společenskou dynamiku. Podnikání může být považováno za hnací sílu inovací a růstu, která vytváří podmínky pro udržitelný rozvoj a posiluje ekonomickou odolnost regionu. Jedním z hlavních faktorů, které podnikání přináší do regionu, je tvorba pracovních míst. Lokální podniky vytvářejí nové příležitosti pro zaměstnání, což zvyšuje životní úroveň obyvatelstva a snižuje míru nezaměstnanosti. Navíc místní podnikání posiluje sociální soudržnost tím, že umožňuje lidem zapojit se do ekonomického procesu a rozvíjet své dovednosti a schopnosti. Dalším významným aspektem podnikání v regionu je podpora místních dodavatelských řetězců a obchodních partnerství. Místní firmy často spolupracují s dalšími místními podniky a vytvářejí tak síť vzájemných vztahů. Tato spolupráce má pozitivní dopad na místní ekonomiku, protože podporuje obchod a zvyšuje obchodní aktivitu (Kraftová, Prášilová, 2013).

Podnikání je na území České republiky činnost vymezená zákonem vedoucí k dosažení zisku. Právě dosažení zisku je hlavním cílem každé podnikatelské činnosti. Podnikání je soustavná aktivita, takže se nesmí jednat o činnost náhodnou nebo nahodilou. Za soustavnou činnost lze považovat i to, když je daná osoba zaměstnána a podniká pouze ve svém volném čase, podniká pouze v určité roční době nebo je činnost prováděná několikrát do roka s úmyslem jejího opakování. Z ekonomického hlediska bychom teda o podnikání měli přemýšlet jako o zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota (Frková, 2009).

Obchodní zákoník podnikání definuje jako: „*soustavnou činnost, kterou vykonává podnikatel samostatně pod vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost s cílem dosáhnout zisku.*“ V poslední době přibývá stále více podnikatelů. Téměř každý člověk si za svůj život alespoň jednou položil otázku: „Měl bych začít podnikat?“ Avšak pro většinu z nás je velmi složité si na tuto otázku odpovědět. Podnikání jako takové nabízí širokou řadu výhod, ale stejně tak řadu nevýhod a především rizik. Pro začínajícího podnikatele je obvykle velmi náročné si představit, co přesně si pod pojmem podnikání představit a mnoho faktorů v této oblasti je pro něj velkou neznámou. Nemluvě o tom, že najít ideální produkt nebo službu, se kterou by daný podnikatel prorazil na trh, je v dnešní výrazně vyspělé společnosti často ta

nejobtížnější věc. V naší republice i po celém světě jsou dva hlavní způsoby, jak vydělávat peníze. A je pouze na naší svobodné vůli, jestli chceme mít stálý příjem a minimální zodpovědnost, v tomto případě zvolíme zaměstnanecký poměr nebo chceme být nezávislí, nebojíme riskovat, dokážeme se chopit příležitosti a následně ji využít, pak je tu pro nás právě možnost podnikání.

Každý by měl uvážit, zdali je schopný přijmout pozitivní i negativní důsledky podnikání. Potencionální zájemce by měl tyto důsledky přehodnotit a zvážit. Podnikání obnáší určité náklady, o které lze úplně přijít. Ztráty nemusí být pouze finanční, ale může nastat i psychická újma. Podnikání versus zaměstnanecký poměr nabízí ke zvážení mnoho rozdílů.

Tabulka 6 TOP 10 zemí s nejlepšími podmínkami pro podnikání

Pořadí	Země	Pořadí	Země
1.	Nový Zéland	6.	USA
2.	Singapur	7.	Gruzie
3.	Hong Kong SAR, Čína	8.	Velká Británie
4.	Dánsko	9.	Norsko
5.	Korejská republika	10.	Švédsko

Zdroj: vlastní zpracování podle <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>

V dnešní době jsou rovné podmínky pro podnikání pro občany České republiky a občany ostatních zemí Evropské Unie. Podle serveru Doing Business k roku 2022 se Česká republika umístila na 41. místě v celosvětovém hodnocení podmínek pro podnikání. Tento výsledek ji řadí například před země jako jsou Nizozemsko, Slovensko (45. místo), Belgie, Maďarsko, Itálie nebo Ukrajina, ale zaostává například za Polskem (40. místo), Německem (22. místo) nebo Japonskem. V posledních letech tabulku dominuje Nový Zéland. Česká republika si v tomto hodnocení získává pozitivní ohlasy zejména díky podmínkám pro zahraniční obchod.

4.5.1 Podnikatel

Podnikatelem je osoba, která zakládá a provozuje podnik a řídí jeho činnost. Jeho úkolem je spojit kapitál, práci a další výrobní faktory s cílem dosáhnout prospěchu firmy. Podnikatelem může být fyzická, ale i právnická osoba, která splňuje podmínky uvedené v živnostenském zákoně. Každý podnikatel musí mít určitý cíl, ke kterému přistupuje s iniciativou. Ví, že podnikání mu může přinést užitek a vznikne mu přidaná hodnota. Musí ovšem počítat s případnými riziky a neúspěchem. Podnikatelé při podnikání řeší mnoho

různých oblastí, jako je financování, marketing, řízení lidských zdrojů a strategické plánování.

Definice pojmu podnikatel podle občanského zákoníku:

Předpis č. 89/2012 Sb.,

§ 420 Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

§ 421 Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon.

Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.

§ 422 Podnikatel, který nemá obchodní firmu, právně jedná při svém podnikání pod vlastním jménem; připojí-li k němu dodatky charakterizující bližší jeho osobu nebo obchodní závod, nesmí být klamavé.

Pod pojmem podnikatel si lze představit osobu, která se snaží dosáhnout svého finančního i osobního uspokojení. Aby došlo k jejich splnění, tak tato osoba vynakládá své úsilí i čas, investuje své prostředky finanční i jiné. Avšak zároveň musí nést riziko, které je s podnikáním úzce spojeno. (Veber, Srpová a kol., 2012).

Veber a Srpová pak konkrétně popisují podnikatele jako: „osobu realizující podnikatelské aktivity s rizikem rozšíření nebo ztráty vlastního kapitálu, osobu schopnou rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotnou podstoupit tomu odpovídající rizika a iniciátora a nositele podnikání, který investuje své prostředky, čas, úsilí a jméno, přebírá odpovědnost, nese riziko s cílem dosáhnout svého finančního a osobního uspokojení“.

Podnikatel, který je fyzickou osobou, může buďto jednat sám za sebe nebo má možnost nechat za sebe jednat svého zástupce. Avšak právnická osoba vedena jako podnikatel nikdy nejedná sama za sebe. Vždy je zastoupena svým statutárním orgánem. Zákonným zástupcem podnikatele mohou být jeho zaměstnanci v rozsahu svých oprávnění.

Nejčastěji pak ty, kteří jsou ve vedení obchodního závodu a jsou pověřeni určitou činností. Mimo to se může podnikatel nechat zastoupit smluvně, např. na základě udělené prokury (Srpová, Řehoř, 2010).

Podnikání je tedy soustavná činnost vymezená zákonem a provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, která má přinést nějaký zisk. Podnikat můžeme jako fyzická nebo právnická osoba. Právní podstatu těchto pojmů najdeme zakotvenu v občanském zákoníku. Pod pojmem fyzická osoba si lze představit konkrétní osobu a pod pojmem právnická osoba si lze představit společnost založenou několika lidmi, která je oprávněna vstupovat do právních vztahů a jednat svým jménem.

Fyzická osoba

Fyzické osoby mohou podnikat na základě živnostenského listu, nebo nově výpisu ze Živnostenského rejstříku či koncesní listiny. Fyzické osoby se zapisují do obchodního rejstříku buď na vlastní žádost, nebo povinně, podle podmínek stanovených obchodním zákoníkem. Podnikání fyzických osob se dělí na hlavní činnost OSVČ nebo vedlejší činnost OSVČ. (OSVČ = osoba samostatně výdělečně činná)

Při podnikání na základě živnostenského listu není nutný počáteční kapitál.

Fyzické osoby:

1. Podnikatelé – podnikající na základě živnostenského oprávnění dle živnostenského zákona
2. Zaměstnanci – osoby, které vstupují do pracovně právních vztahů se svými zaměstnavateli

Právnická osoba

Občanský zákoník definuje právnickou osobu jako: „*instituce, která má právní subjektivitu podle stanovení zákona, nebo již je právní subjektivita uznána na základě zákona. Právnická osoba může mít práva a povinnosti, které jsou v souladu s její právní povahou, bez ohledu na charakter její činnosti.*“

Právnické osoby:

1. Obchodní společnosti
 - obchodní (veřejná obchodní společnost - v. o. s., komanditní společnost - k. s.)
 - kapitálové (akciová společnost - a. s., společnost s ručením omezeným - s. r. o.)
2. Družstva, fundace

3. Státní podniky

Obchodní společnosti (a. s., s. r. o., k. s., v. o. s.), mohou podnikat také na základě živnostenského listu, ale osoby firmu zakládající musí sepsat společenskou smlouvu a společnost vzniká až zápisem do obchodního rejstříku.

Souhrn teoretické části jako východiska pro zpracování části empirické

Teoretická část bakalářské práce byla vypracována prostřednictvím studia odborné literatury a relevantních zdrojů, za účelem získání základních východisek pro zpracování následujících částí práce. V úvodu práce byla vymezena historie práce a řemesla a poté jejich pojetí v životě člověka v současné společnosti. Raisová tvrdí, že práce a řemeslo nejsou v současnosti pouze způsobem, jak zajisti obživu. Jsou klíčovým prvkem kulturního dědictví a identity člověka. Petrušek ve Velkém sociologickém slovníku definuje práci jako: *„účelnou produkci předmětů a služeb, které mají hodnotu pro ostatní členy společnosti, jako pravidelné zajišťování statků a situací a činnost, sloužící k uspokojování potřeb a obživě, jako činnost, která je jedincem jako práce pojímána“*. Práce se vždy považuje za řemeslo, ale naopak tomu tak není. Řemeslo je tradiční metoda výroby, která zahrnuje významnou míru ruční práce nebo používání specializovaných nástrojů s využitím osvědčených technik a postupů (Vondrušková, Vondruška, 2015). Teoretická část bakalářská práce dále klasifikuje a rozděluje řemesla do různých řemeslných odvětví a zaměřuje se na řemesla spojená s realizací střechy (pokrývačství, tesařství, klempířství).

Za region se má území vymezené na základě společných znaků jako jsou jednoznačně vymezené hranice (Melecký, 2015). Hudečková uvádí, že hlavní vlastností regionu je osídlení s danou strukturou a hustotou. Regionálním rozvojem lze poté chápat jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurence schopnosti regionů. Byly objasněny systematické přístupy k regionálnímu rozvoji, konkrétně endogenní a exogenní přístup. Pro regionální politiku se nejčastěji používá kategorizace NUTS a Wokoun jí definuje jako: *„soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů“*. Práce uvádí charakteristiku a rozdělení aktérů regionálního rozvoje podle Binka a přesouvá se k úloze malých a středních podniků v rozvoji regionu. Veber, Srpová a kol. charakterizují malé a střední podniky jako samostatné hospodářské jednotky, přispívající se stabilizaci ekonomiky státu. Za drobného, malého a středního podnikatele považují podnikatele, který zaměstnává méně

než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR. Podnikatel lze v současnosti jako fyzická nebo právnická osoba. Definice pojmu podnikatel najdeme v občanském zákoníku.

5 Sekundární a komparativní analýza dat o řemeslnicích a řemeslných činnostech ve zvolené lokalitě (Bezděkov, Vacovy)

Následující části práce se v úvodu zaměřuje na počet řemeslných živností v jednotlivých krajích České republiky. Poté budou prezentovány klíčové informace o zkoumaných lokalitách (Bezděkov a Vacovy) a analyzována jejich vybavenost, existující spolky a rozsah pořádaných činností a aktivit, přičemž bude následně uvedeno porovnání těchto aspektů. Následně budou uvedeny ekonomické subjekty ve zkoumané lokalitě a charakterizovány ty, kteří působí v pokrývačském a tesařském řemesle. V neposlední řadě budou uvedeny aktivity, kterými tyto ekonomické subjekty přispívají k rozvoji lokality.

5.1 Počet řemeslných živností v jednotlivých krajích ČR

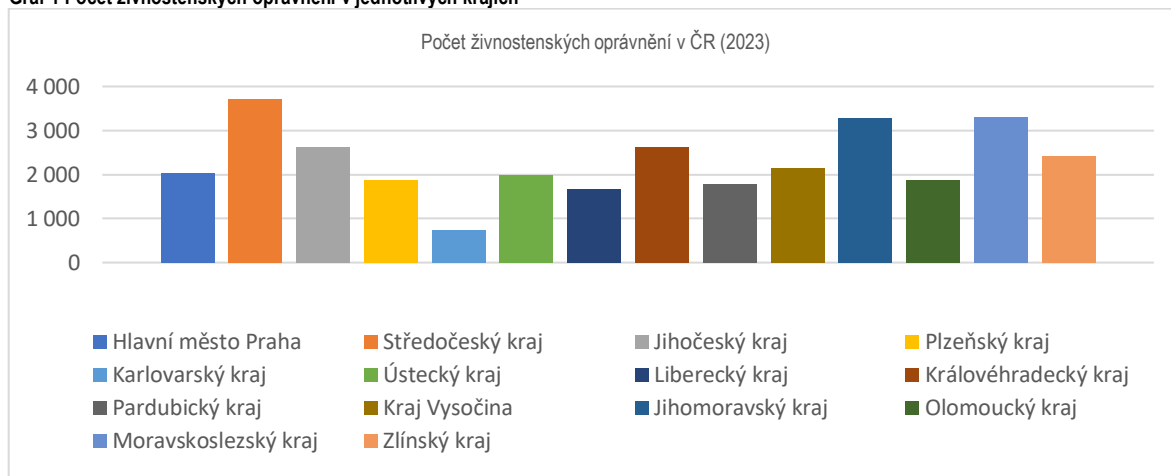
Podle nejsoučasnejších dokumentů na stránkách ministerstva průmyslu a obchodu je k 31.12.2023 v České republice celkem 3 868 230 živnostenských oprávnění, oproti minulému roku je zaznamenán pokles, na konci roku 2022 totiž bylo v České republice evidováno celkem 4 077 526 subjektů evidovaných v živnostenském rejstříku. V roce 2023 tvoří z celkové sumy 32 067 živnosti pokrývačské a tesařské. V roce 2022 bylo evidováno 34 928 živnostenských oprávnění v tomto oboru.

Tabulka 7 Počet živnostenských oprávnění v jednotlivých krajích

Kraj	Počet	Kraj	Počet
Hlavní město Praha	817 952	Královeshradecký kraj	189 033
Středočeský kraj	482 645	Pardubický kraj	167 469
Jihočeský kraj	215 008	Kraj Vysočina	157 960
Plzeňský kraj	189 661	Jihomoravský kraj	442 032
Karlovarský kraj	92 725	Olomoucký kraj	191 855
Ústecký kraj	231 876	Moravskoslezský kraj	349 546
Liberecký kraj	148 062	Zlínský kraj	192 406

Zdroj: Vlastní zpracování podle MPO

Graf 1 Počet živnostenských oprávnění v jednotlivých krajích

Zdroj: vlastní zpracování podle MPO

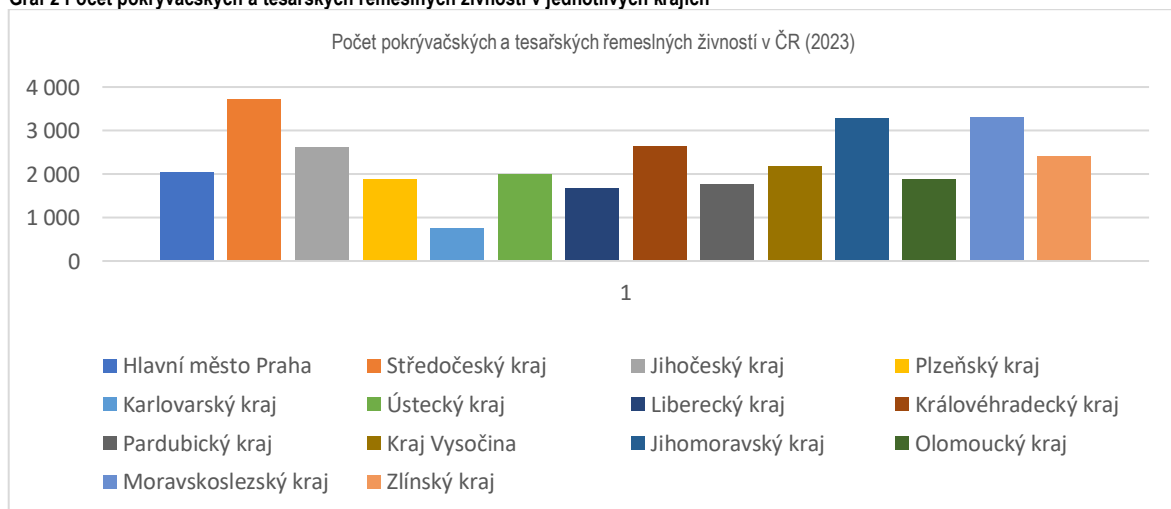
Na grafu 1 je vyobrazen počet živností v jednotlivých krajích České republiky. Nejvíce živností je podle očekávání v Hlavním městě Praha, konkrétně 817 952. Následuje kraj Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Nejméně živností je poté v Karlovarském kraji (92 725). Zkoumané lokality v této práci se nachází v Plzeňském kraji, kde je ke konci roku loňského roku evidováno 1 896 611 živnostenských oprávnění. Je zaznamenán opět pokles jako ve všech ostatních krajích České republiky. Pro srovnání, na konci roku 2022 bylo v Plzeňském kraji zastoupeno 204 386 živností všech druhů.

Tabulka 8 Počet pokrývačských a tesařských řemeslných živností v jednotlivých krajích

Kraj	Počet	Kraj	Počet
Hlavní město Praha	2 025	Královéhradecký kraj	2 635
Středočeský kraj	3 715	Pardubický kraj	1 770
Jihočeský kraj	2 613	Kraj Vysočina	2 156
Plzeňský kraj	1 876	Jihomoravský kraj	3 271
Karlovarský kraj	745	Olomoucký kraj	1 876
Ústecký kraj	1 998	Moravskoslezský kraj	3 303
Liberecký kraj	1 669	Zlínský kraj	2 415

Zdroj: vlastní zpracování podle MPO

Graf 2 Počet pokrývačských a tesařských řemeslných živností v jednotlivých krajích

Zdroj: vlastní zpracování podle MPO

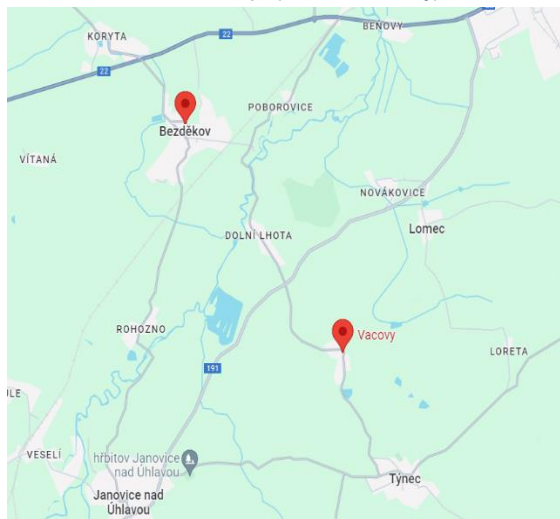
Graf 2 vyobrazuje počet pokrývačských a tesařských řemeslných živnostenských oprávnění v krajích České republiky. Nejvíce živností zmíněného druhu se nachází ve Středočeském kraji (3715), Moravskoslezském kraji (3303) a Jihomoravském kraji (3271). Nejmenší zastoupení je poté sledováno opět v kraji Karlovarském (745). Plzeňský kraj čítá 1876 pokrývačských a tesařských živností ke konci roku 2023.

5.2 Základní charakteristika obcí Bezděkov u Klatov a Vacovy

5.2.1 Základní údaje o obcích Bezděkov a Vacovy

Obec Bezděkov (u Klatov) se nachází v Plzeňském kraji, v okrese Klatovy. Obec leží

Obrázek 1 Poloha obcí na mapě (Bezděkov, Vacovy)

Zdroj: Google mapy

v údolí poblíž řeky Úhlavy v průměrné nadmořské výšce 420 metrů, ve vzdálenosti čtyři kilometry vzdušnou čarou od města Klatovy v těsné blízkosti železniční tratě směr Nýrsko, Železná Ruda a Domažlice. Pod správu obecního úřadu v Bezděkově spadají i obce Koryta, Poborovice, Struhadlo, Tetětice a Vítaná. Obec má přibližně 957 obyvatel a její rozloha činí 14,92 km². Obec Bezděkov byla s největší pravděpodobností založena už ve 13. století ale první dochovaný záznam hovoří o

roce 1331 i když podle nalezených předmětů se předpokládá osídlení tohoto území v dobách před Kristem. Nestarší část Bezděkova se skládala ze tří selských usedlostí a tří chalup, které stávaly na místě zámeckého statku. Prvním známým držitelem na počátku 14. století byl Elbin z Bezděkova, následovali král Jan Lucemburský, Lipart z Bachaldichoven, Jan Bohuchval z Hrádku, Racek z Malšína, Kateřina z Hrádku, Půta z Pěžína, Půta Švihovský z Rýzemberka, Adam ze Šternberka.

Vacovy jsou malá vesnice, část města Janovice nad Úhlavou v okrese Klatovy. Nachází se asi 3 km na severovýchod od Janovic nad Úhlavou. Vacovy se nachází v nadmořské výšce 412 metrů ve vzdálenosti pět kilometrů vzdušnou čarou od města Klatovy. Obec má přibližně 60 obyvatel a její rozloha činí 1,64 km². Vacovy vznikly patrně na přelomu 14. a 15. století. V berním rejstříku Plzeňského kraje z roku 1379 nejsou

uváděny. První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1421. Roku 1421 je zmiňován urozený pán Něpr z Waczow, podle kterého je obec pojmenována.

Obec Bezděkov a obec Vacovy se od sebe nacházejí 3,5 km vzdušnou čarou.

Tabulka 9 Základní údaje o obcích Bezděkov u Klatov, Vacovy

	Rozloha	Počet obyvatel	Okres	První písemná zmínka	Starosta
Bezděkov	14,92 km ²	957	Klatovy	1331	Mgr. Xenie Begerl
Vacovy	1,64 km ²	60	Klatovy	1421	Mgr. Michal Linhart

Zdroj: vlastní zpracování na základě zjištěných informací

5.2.2 Vybavenost obcí Bezděkov a Vacovy

Tabulka 10 Vybavenost obcí Bezděkov u Klatov, Vacovy

	Mateřská škola	Základní škola	Lékař	Obchod s potravinami	Hromadná doprava
Bezděkov	x	x	-	x	x
Vacovy	-	-	-	x	x

Zdroj: vlastní zpracování na základě zjištěných informací

Po srovnání obcí z hlediska vybavenosti zjistíme, že navrch má jednoznačně obec Bezděkov. Oproti obci Vacovy má několikanásobně větší rozlohu a téměř šestnáctkrát více obyvatel, proto je logické, že je obec i vhodněji vybavena. V Bezděkově u Klatov se nachází nejen mateřská, ale i základní škola, která je spádová pro dalších 5 přilehlých obcí. Základní škola poskytuje vzdělání pro 1. – 5. ročník. Lékař se nevyskytuje ani v jedné ze zkoumaných obcí, a proto musí obyvatelé dojíždět do okresního města Klatovy. Z obou obcí je to do města Klatovy přibližně stejná vzdálenost. V Bezděkově u Klatov i ve Vacovech se nachází obchod s potravinami, konkrétně Jednota COOP. Bezděkov má navíc ještě Bufet u Kuličků, který je využíván především v odpoledních a večerních hodinách, kdy už Jednota nemá otevřeno. Posledním zkoumaným aspektem je dostupnost hromadné dopravy. Bezděkov u Klatov má poměrně pravidelnou vlakovou i autobusovou dopravu, do Vacov se dá dopravit pouze autobusem, který jezdí dvakrát za den pouze v pracovní dny.

5.2.3 Sdružení a spolky v obcích Bezděkov a Vacovy

Tabulka 11 Sdružení a spolky v obcích Bezděkov u Klatov, Vacovy

Sdružení a spolky	Bezděkov	Vacovy
Tělovýchovná jednota	x	-
Fotbalový klub	x	-
Amatérský divadelní sbor	x	-
Sbor dobrovolných hasičů	x	-
Rybářský spolek	-	x
Myslivecký spolek	x	-
Občanské sdružení	x	x

Zdroj: vlastní zpracování na základě zjištěných informací

Obec Bezděkov v současnosti dokonce má dva fotbalové týmy – Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s., založená v roce 1990, a FC Bezděkov z.s., který byl založen v roce

2022 a momentálně má pouze oddíl žáků. Tělovýchovná jednota Bezděkov fungovala od roku 1990 až do roku 2019, kdy byla její činnost přerušena a poté v roce 2022 znovuoobnovena. Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. v současnosti startuje ve IV. třídě mužů – skupina A (okres Klatovy) a FC Bezděkov v okresním přeboru mladších žáků (okres Klatovy). Sbor dobrovolných hasičů v Bezděkově působí od roku 1993 a úzce spolupracuje s Tělovýchovnou jednotou, na fotbalovém hřišti se každoročně pořádá hasičská soutěž. SDH Bezděkov má dále svůj vlastní dětský oddíl, který se schází každý týden. Na kulturu obce Bezděkov u Klatov má největší vliv sdružení občanů nesoucí název Tělocvičná jednota Sokol Bezděkov, ten vznikl roku 2008 a každoročně pořádá množství kulturních akcí pro občany Bezděkova jako jsou divadelní představení, běh Bezděkovem, místní trhy a jarmarky, tradiční oslavy a další. Akce jsou z pravidla pořádány na fotbalovém hřišti nebo na tzv. sokolském hřišti, které je vybaveno tenisovými kurty, stolem na stolní tenis a hřištěm na plážový volejbal. Tělocvičná jednota Sokol Bezděkov má svůj vlastní ženský volejbalový tým, který v současnosti startuje v krajském přeboru žen Plzeňského kraje. V neposlední řadě se obec Bezděkov u Klatov může pyšnit Mysliveckým sdružením Koryta – Bezděkov z.s., které každoročně pořádá myslivecký bál v místním pivovaru.

Obec Vacovy nedisponuje žádnou z výše zmíněných aktivit. Na rozdíl od Bezděkova se však může pyšnit rybářským spolkem, který byl založen v roce 2004. Pro kulturní vyžití musí obyvatelé obce navštěvovat město Janovice nad Úhlavou, pod které spadají, nebo okolní obce, jako je Týnec, nebo právě Bezděkov u Klatov.

5.3 Přehled ekonomických subjektů jako aktérů rozvoje sledované lokality

Rozvoj sledované lokality je komplexním procesem, který je ovlivňován četnými faktory a aktéry. Jedním z klíčových aspektů je účast ekonomických subjektů, které mají významný dopad na formování ekonomického prostředí a sociální struktury dané oblasti. Oporou pro navazující tabulky bylo dělení aktérů regionálního rozvoje dle Binka.

V následující tabulce jsem uvedeny a rozděleny všechny ekonomické subjekty v obci Bezděkov.

Tabulka 12 Přehled ekonomických subjektů v obci Bezděkov u Klatov

		SEKTORY		
		veřejný	podnikatelský	neziskový
ÚROVEŇ	národní		ENORM – SCHMIDT BESCHLÄGE GmbH & CO., K. G. - odštěpný závod	
	krajská			
	lokální	Obec Bezděkov ZO OS pracovníků obchodu Domáci potřeby Bezděkov Základní škola a mateřská škola Bezděkov, okres Klatovy, příspěvková organizace	Ing. Jaroslav Hrdlička Pavel Fleiszner Petr Míšek Nikola Mrázková Michal Klasna Václav Matějka Josef Rajal Josef Šperer Bezděkovský pivovar s.r.o. K-Kovo s.r.o. Zuzana Špindlerová Jana Babková Veronika Hergetová Vladimír Čihánek VITDO PRAKTIK s.r.o. Nikola Kišacová Martin Voráček Ivona Pavlíková Ing. Daniela Hajčiarová CELER group, s.r.o. CELER tools, s.r.o. Lucie Petelíková Jindřich Sojka Jiří Bedmíček Tadeáš Herget Josef Šperer Alexandr Sojka Zdeněk Jirotko Jiří Trefanec Josef Hrubý Ing. Helena Toušková Mgr. Jaroslava Gaboríková Klára Švajglová KOLL&ROSS Group s.r.o HREKOLL s.r.o. Matěj Kresl Iveta Koželuhová Evžen Marek Kišacová & Partners s.r.o. Oleksandr Brazhnikov RaKo Systems s.r.o. David Berka Anna Hozmanová ZADO Energetic s.r.o. INOSVAR – NOVA s.r.o. MTS KOVO s.r.o. Iryna Samotosova EASY CALL 09, s.r.o. Karel Rendl Olga Rojíková Jana Novotná Radek Skýpala Václav Kovářik Ing. Zbyněk Hezoučký Pavel Požár Martina Kúrová Evžen Marek Miroslav Netal Ing. Petr Hajčiar Radka Voráčková Mgr. Zdeněk Hovorka	Kamil club MS Lověna Bezděkov FC Bezděkov z.s. Paintball Klub Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Bezděkov Myslivecké sdružení Koryta – Bezděkov z.s. Tělocvičná jednota Sokol Bezděkov

			Irena Požárová Luboš Podmajerský Ladislav Molík Václav Pavlík Trefanec s.r.o Růžena Molíková Josef Rašek Šárka Niklová Viet Nguyen Quoc Jan Herget Václav Mandák Magdaléna Hášová Jana Moravcová Přemysl Šlechta Lenka Bakovská Radomil Hořánek Michal Šmíd Pavel Šabatka Ing. Václav Kyslík, CSc. Ilona Kostnerová Mgr. Libuše Tesková Radek Bakovský Petr Jelínek Ivana Císlarová Lada Oudová Ing. Marie Bučková Petr Papoušek Jiří Šolar Josef Kohout Martin Keil Lenka Sojková Markéta Trefancová Miloslav Vacek Mgr. Marcela Röschelová Tomáš Berka Zbyněk Svoboda Martin Bohatý Petr Mlnařík Václav Hartl Květa Cvachovcová Karel Šidlo, DiS. Jiří Křen Alexandr Zhvakin Josef Herget Roman Ďuriš Leoš Hrubý Martin Rom Jan Reitmajer Petr Valeš Lenka Lobodášová Andrea Pavlíková Jiří Kresl Jiří Hrubý Jan Ježek Mgr. Martina Dolejší Ing. Miroslav Uldrych Marianna Kozak Aleš Voráček Edyta Pabian Václav Švojr	

Zdroj: vlastní zpracování na základě zjištěných informací

Následující tabulka uvádí a rozděluje všechny ekonomické subjekty v obci Vacovy.

Tabulka 13 Přehled ekonomických subjektů v obci Vacovy

		SEKTORY		
		veřejný	podnikatelský	neziskový
ÚROVEŇ	národní			
	krajská			
	lokální		Antonín Papež Ladislav Janda Petr Walter Václav Pressl Antonín Papež Tomáš Terš Jan Smolík Ing. Vladislav Smolík Ing. Andrea Smolíková Veronika Staňková	Rybářský spolek Vacovy – Týnec

Zdroj: vlastní zpracování na základě zjištěných informací

Pro lepší přehlednost a porozumění poskytuje níže uvedená tabulka komparativní analýzu v obcích Bezděkov a Vacovy. Cílem je poskytnout komplexní přehled konkrétního počtu ekonomických subjektů ve sledované lokalitě.

Tabulka 14 Komparace počtu ekonomických subjektů ve sledovaných lokalitách

		SEKTORY							
		Bezděkov		Vacovy		Bezděkov		Vacovy	
		veřejný		podnikatelský		neziskový			
ÚROVEŇ	národní	0	0	1	0	0	0	0	
	krajská	0	0	0	0	0	0	0	
	lokální	3	0	121	10	8	1		

Zdroj: vlastní zpracování podle zjištěných informací

Většinová část subjektů spadá do lokální úrovně, podnikatelského sektoru. Jedná se z velké části o osoby, které podnikají na základě živnostenského oprávnění. Pohled na konkrétní počet ekonomických subjektů prozrazuje, že v obci Bezděkov se nachází 121 aktérů spadajících do podnikatelského sektoru, lokální úrovně a v obci Vacovy je jich v současnosti pouze deset. V Bezděkově se vyskytuje jeden podnikatelský subjekt spadající do národní úrovně, jedná se o odštěpný závod společnosti ENORM – SCHMIDT BESCHLÄGE GmbH & CO., K. G.

V uvedených tabulkách je přehled všech ekonomických subjektů, které působí ve sledované lokalitě. Ve své práci se zaměřím na ekonomické subjekty, které spadají do lokální úrovně, podnikatelského sektoru a mají zřízené živnostenské oprávnění na základě pokrývačských nebo tesařských prací. Do této kategorie spadá společnost Trefanec s.r.o., Ladislav Janda, Josef Rajal, Josef Šperer, a Josef Rašek.

5.4 Charakteristika vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy

Střechy Janda & Rajal (Ladislav Janda, Josef Rajal)

Tato „firma“ není oficiálně registrována jako ekonomický subjekt, jedná se pouze o společné označení dvou fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona. I když má Ladislav Janda i Josef Rajal svou vlastní řemeslnou živnost, tak úzce spolupracují a na sociálních sítích se prezentují pod společným označením Střechy Janda & Rajal. Společně přijímají a plní každou zakázku a spolupráci si nemohou vynachválit. Před osamotněním byli oba zaměstnání pod firmou Tesařství Matějka s.r.o.

Ladislav Janda své živnostenské oprávnění získal v roce 2015 a má vystudované odborné učiliště truhlářské v Domažlicích. Za svou pracovní životní dráhu působil ve firmách Trefanec s.r.o., Tesařství Matějka s.r.o. a Stavtes-Čech, s.r.o., se kterou se například podílel na plnění zakázek ve Spolkové republice Německo. Od roku 2018 s ním začal brigádně působit Josef Rajal, který získal své živnostenské oprávnění až v roce 2021. Před získáním svého živnostenského listu se za něj musel na 3 roky jeho spolupracovník zaručit, aby s ním mohl pracovat. Josef Rajal má vystudované Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech. Po neúspěšném studiu Lékařské fakulty Univerzity Karlovy začal na doporučení Ladislava Jandy pracovat ve firmě Tesařství Matějka s.r.o. kde působil jeden rok, než zahájili se svým přítelem společně osamotnění se. Střechy Janda & Rajal mají sídlo ve Vacovech, které jsou bydlištěm Ladislava Jandy.

Ladislav Janda jako OSVČ poskytuje pracovní příležitosti studentům ve formě brigády v sezóně. Jedná se z pravidla o Dohodu o provedení práce. Každé léto tedy s Josefem Rajalem a Ladislavem Jandou pracují dva až tři brigádníci, kteří mají na stavbě roli podavače.

Trefanec s.r.o.

Majitel firmy pan Jiří Trefanec získal své živnostenské oprávnění v roce 1997. Společnost Trefanec s.r.o. byla založeno 5. února 2010 jako společnost s ručením omezeným se základním kapitálem 200 000,- Kč. Společnost založil pan Trefanec s manželkou se stejným podílem 50 % a 50 % a oba majitelé byli zároveň jednateli. Hlavním předmětem podnikání společnosti je pokrývačství, tesařství, klempířství a oprava karoserií, vedlejším

pak výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Firma má sídlo v Bezděkově u Klatovech a vlastní dílnu v Klatovech. Obrat firmy byl 2 168 000,- Kč za rok 2022. Ve své historii zaznamenala firma největší obrat roku 2017, obrat činil 3 052 023,- Kč.

Firma Trefanec s.r.o. je členem cechu klempířů, pokrývačů a tesařů. Ke všem výrobkům vlastní certifikáty na montáž. Zázemí firmy tvoří prostorná dílna s moderním vybavením pro klempířské práce a vlastní vozový park.

Při založení firmy ve firmě působil pouze zakladatel firmy Jiří Trefanec a jeden zaměstnanec. V roce 2011 firma investovala do modernizace svých pracovních postupů a začala využívat moderní materiály a technologie v oblasti pokrývačství. To jí umožnilo poskytovat inovativní a energeticky efektivní řešení pro své zákazníky. Postupem let ve firmě začali přibývat noví zaměstnanci, své maximum v počtu zaměstnaných řemeslníků měla firma v roce 2015, kdy firma zaměstnávala sedm zaměstnanců. V současnosti ve firmě působí tři zaměstnanci – jeden tesař a dva pokrývači. Klempířské práce ve firmě zastává pan majitel.

Josef Šperer

Josef Šperer se narodil ve Struhadle roku 1956 a v pokrývačském řemesle působí téměř 40 let. Začal pracovat jako pokrývač již ve svých mladých letech. Vyrůstal v rodině, kde se tradice stavebnictví a řemesla předávala z generace na generaci. Brzy po ukončení školy začal svou kariéru ve stavebnictví, nejdříve pracoval jako zedník a postupně se stal pokrývačem. Od roku 1992 má živnostenská oprávnění s předmětem podnikání truhlářství a podlahářství, pokrývačství a tesařství, klempířství a oprava karoserií, Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. V roce 1999 získal živnostenské oprávnění s předmětem podnikání provádění staveb, jejich změn a odstraňování, ale to v roce 2018 přerušil.

Josef Rašek

Josef Rašek se narodil v Domažlicích do tesařské rodiny. Vztah k řemeslu si vybudoval už v dětství, když pozoroval otce při práci s dřevem. Postupem času mu začal pomáhat a tesařským řemeslem se živí dodnes. Mezitím vystudoval odborné učiliště

v Domažlicích, obor truhlář. Od roku 1998 má živnostenské oprávnění s předmětem podnikání tesařství, pokrývačství.

Tabulka 15 Základní charakteristika ekonomických subjektů

Jméno, Příjmení, Název firmy	Vystudovaný obor	Délka činnosti na základě živnostenského oprávnění	Počet zaměstnanců, brigádníků
Jiří Trefanec, Trefanec s.r.o.	Zámečnick	27 let, 14 let	3
Josef Rajal	Gymnázium	3 roky	-
Josef Šperer	Základní vzdělání	32 let	-
Josef Rašek	Truhlář	26 let	-
Ladislav Janda	Truhlář	9 let	2

Zdroj: vlastní zpracování

5.5 Aktivity vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy

Firma Trefanec s.r.o. má v současnosti všechny zaměstnance z okolí do 10 kilometrů od Bezděkova, tím posiluje ekonomiku vesnice a udržuje silné vazby v komunitě. Je první volbou obce Bezděkov při opravách a realizaci střech veřejných budov. Dále pravidelně pořádá workshopy a školení pro místní, čímž zvyšuje odbornou kvalifikaci a zlepšuje zaměstnanost v regionu. Pro své zaměstnance v průměru jednou za dva roky pořádá teambuilding. Firma pořádá každý rok vánoční večírek pro zaměstnance, jejich rodiny a obyvatele Bezděkova. Tato akce se koná v místním pivovaru. Bezděkovský pivovar byl založen roku 2014 a slouží jako centrum kulturního dění v obci. Za těmito účely, byl do pivovaru vestaven sál, v němž se společenské události konají. Firma Trefanec s.r.o. je každoročním sponzorem Mysliveckého plesu v Bezděkovském pivovaru, na který dodává ceny do tomboly.

Josef Rajal se výrazně podílel na znovuoobnovení fotbalového klubu Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. v roce 2022. V současnosti v klubu zastává funkci předsedy klubu. Dal dohromady úplně nový tým tvořený mladými, perspektivními hráči s průměrným rokem narození 1999. Fotbalová utkání byli v Bezděkově odjakživa velmi populární společenskou událostí a po znovuoobnovení klubu se počet diváků téměř zdvojnásobil. Před přerušением činnosti klubu v roce 2019 chodívalo na utkání průměrně 80 diváku, v současnosti je průměrná návštěvnost 150 lidí. Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. v létě roku 2022 pořádala první ročník memoriálu Josefa Černého, memoriál měl velký úspěch a v roce 2023 se konal druhý ročník. Jako předseda klubu úzce spolupracuje se Sborem dobrovolných hasičů Bezděkov. Josef Rajal poskytuje sponzorskou podporu fotbalovému klubu

Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. a amatérskému hokejovému týmu HC Vícenice, jehož je členem.

Josef Šperer působil 11 let jako velitel Sboru dobrovolných hasičů Bezděkov. Za dob svého členství ve sboru založil a vedl oddíl pro mladé hasiče, který funguje dodnes. K datu 10.10.2023 má oddíl pro mladé hasiče 9 členů ve věkovém rozpětí od šesti do dvanácti let. Josef Šperer byl a do dnes je významnou osobností spojenou s hasičským sportem. Je jedním ze zakladatelů Hasičského bálu, který v roce 2023 oslaví své 15. výročí, byl pravidelným pořadatelem hasičských soutěží na fotbalovém hřišti v Bezděkově a je považován za zakladatele Dnu dětí v Bezděkově, který se v současnosti koná na tzv. Sokolském hřišti. Svou působnost v SDH a organizací akcí přenechal jeho následovníkům a v současnosti už se akcí pouze účastní.

Josef Rašek preferuje spolupráci s místními dodavateli, čímž dále stimuluje podnikání v lokalitě. Je členem Tělocvičné jednoty Sokol Bezděkov, která pořádá většinu kulturních událostí v obci. Podílí se na akcích jako jsou divadelní představení, běh Bezděkovem, Bezděkovský trojboj, místní trhy, tradiční oslavy výročí, volejbalové turnaje a další události pořádané Sokolem. Zároveň je členem Kamilu klubu, který pravidelně pořádá túry pro obyvatel obce, šipkové turnaje ve své klubovně a jim podobné akce spojené se relaxačními aktivitami (pétanque, beer pong).

Ladislav Janda je členem Rybářského spolku Vacovy – Týnec, pravidelně se účastní a pomáhá s organizací workshopů a školení v okolních obcích. Jako OSVČ poskytuje přivýdělek nejen studentům na dohodu a provedení činnosti. Ladislav Janda poskytuje sponzorskou podporu fotbalovému klubu Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. a úzce spolupracuje s klatovským Klubem seniorů.

Tabulka 16 Aktivity ES pro rozvoj lokality

Název	Aktivity
Trefanec s.r.o.	Vytváření pracovních míst pro místní obyvatele, rozvoj infrastruktury (upřednostňování obecních zakázek), pořádání workshopů, školení, vánočních večírků pro obyvatele obce a teambuildingů pro své zaměstnance, sponzorství mysliveckého plesu, spoluorganizování akcí Kamil klubu
Josef Rajal	Většinová zásluha na znovuoobnovení Tělovýchovné jednoty Bezděkov, z.s. – zastávání funkce předsedy klubu a sponzorská podpora klubu, pořádání fotbalových turnajů, úzká spolupráce s SDH a pomoc při organizaci akcí SDH
Josef Šperer	Členství v SDH – bývalý velitel SDH (založení oddílu pro mladé hasiče, zakladatel hasičského dnu dětí, spoluzakladatel hasičského bálu v Bezděkově)
Josef Rašek	Stimulace podnikání v lokalitě (důraz na spolupráci s místními dodavateli), člen Tělocvičné jednoty Sokol Bezděkov – podílí se na organizaci akcí (divadelní představení, běh Bezděkovem, Bezděkovský trojboj, místní trhy, tradiční oslavy výročí, volejbalové turnaje), člen Kamil klubu a jeho sponzorství
Ladislav Janda	Tvorba pracovních míst a možnosti přivýdělku pro studenty ve formě DPP, aktivní účast na organizaci workshopů pořádaných firmami v okolí, člen Rybářského spolku Vacovy – Týnec, úzká spolupráce s klatovským Klubem seniorů, sponzorství Tělovýchovné jednoty Bezděkov, z.s.

Zdroj: vlastní zpracování

5.6 Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o řemeslnících a řemeslných činnostech

V první části sekundární a komparativní analýzy dat bylo zjištěn počet živnostenských oprávnění v krajích České republiky. K 31.12.2023 je v České republice celkem 3 868 230 subjektů evidovaných v živnostenském rejstříku, což je méně, než tomu bylo na konci roku 2022. Nejvíce živností je evidováno v hlavním městě Praha a nejméně v Karlovarském kraji. Plzeňský kraj, ve kterém se nachází zkoumaná lokalita, eviduje 189 661 živnostenských oprávnění. Dále bylo zjištěno, že je v České republice vedeno 32 067 živnostenských oprávnění s předmětem podnikání: pokrývačství, tesařství. Oproti předchozímu roku je to o 2 861 méně. Největší zastoupení je evidováno ve Středočeském kraji, následují kraj Moravskoslezský a Jihomoravský. V Plzeňském kraji je jich evidováno 1 876.

Dále byla charakterizována zkoumaná lokalita (Bezděkov, Vacovy) a zjištěn počet ekonomických subjektů ve zkoumaných obcích. Bylo zjištěno, že v obci Bezděkov (u Klatov) se nachází celkem 133 ekonomických subjektů a ve Vacovech je jich evidováno 11. Z celkového počtu obě obce dohromady čítají 129 ekonomických subjektů, které zároveň spadají do lokální úrovně a podnikatelského sektoru dle dělení aktérů v rozvoji regionu.

Po představení vybraných ekonomických subjektů zabývajících se činnostmi spojenými s realizací střechy, bylo zjištěno, že 4 z nich podnikají jako fyzická osoba na hlavní činnost OSVČ a jeden subjekt spadá do kategorie právnické osoby, konkrétně se jedná o společnost s ručením omezeným.

Všechny zkoumané ekonomické subjekty přispívají k rozvoji lokality tím, že organizují události a jsou členy spolku, který pořádá různé akce. Firma Trefanec s.r.o. v současnosti zaměstnává pouze řemeslníky z okruhu do 10 kilometrů od obce Bezděkov, tím posiluje ekonomiku lokality a podílí se na udržení silné vazby v komunitě. Došlo k zjištění, že všechny sledované ekonomické subjekty, které zaměstnávají pracovníky nebo brigádníky, pro ně pořádají aspoň jednu společenskou akci za rok. Zajímavé zjištění je, že žádný ze zkoumaných aktérů regionálního rozvoje nemá vystudovaný obor pokrývač nebo tesař.

6 Empirické šetření o ekonomických subjektech zabývajících se realizací střechy a jejich aktivitách v Bezděkově a Vacovech

6.1 Průběh empirického šetření, pokládané otázky a základní charakteristika dotazovaných

Cílem empirického šetření je zjistit vliv řemeslné činnosti na rozvoj lokální kultury v regionu. Empirické šetření bylo uskutečněno pomocí techniky polostandardizovaných rozhovorů s řemeslníky působícími jako fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona a s majiteli pokrývačských firem. Získaná data budou porovnána a zhodnocena. Dle Hendla vyžaduje rozhovor dovednost, koncentraci, citlivost, disciplínu a interpersonální porozumění. Před začátkem rozhovoru je nutné zvážit některá rozhodnutí, např. délku rozhovoru a zvláštní pozornost věnovat nejen začátku, ale rovněž konci rozhovoru. „*Na začátku dotazování je nutné prolomit případné psychické bariéry a zajistit souhlas se záznamem*“. *Samotné zakončení rozhovoru je také velmi důležité, kdy „právě na konci rozhovoru nebo při loučení můžeme ještě získat důležité informace*“ (Hendl, 2008).

Šetření bylo prováděno v obcích Bezděkov u Klatov a Vacovy v druhé polovině roku 2023. Rozhovorů se účastnili řemeslníci napříč věkovými skupinami, jejichž klasifikace ekonomických činností spadá do kategorie pokrývačské a tesařské. Rozhovory trvaly přibližně 30 minut. Respondenti kromě odpovědí na pokládané otázky často uváděly zajímavé informace spojené s působením v konkrétním odvětví řemeslnictví. V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o dotazovaných. V dalším kontextu budou označováni jako D1, D2, D3, D4 a D5.

Tabulka 17 základní charakteristika vybraných řemeslníků

Označení dotazovaných	Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
D1	1966	Plzeň	Pokrývačství, klempířství	1997, 2010
D2	1997	Klatovy	Pokrývačství, tesařství, truhlářství	2021
D3	1970	Domažlice	Pokrývačství, tesařství	1998
D4	1956	Struhadlo	Pokrývačství, tesařství, klempířství	1992
D5	1993	Klatovy	Pokrývačství, tesařství, truhlářství	2015

Zdroj: vlastní zpracování

Základní výzkumná otázka byla směřována k řemeslné činnosti, která napomáhá k rozvoji lokality. Otázky byly formulovány především v návaznosti na sekundární a komparativní analýzu dat. Otázky jsou rozděleny do dvou samostatných okruhů: 1. okruh je zaměřen na představení řemeslníka, jeho vztah k řemeslu a spolupráci mezi řemeslníky, popřípadě řemeslnickými firmami; 2. okruh se týká přínosu lokalitě a působnosti v rámci lokality.

Okruh 1. – Vztah k řemeslu, spolupráce řemeslníků

- 1) Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?
- 2) Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.
- 3) Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.
- 4) Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

Okruh 2. – Přínos lokalitě, působnost v rámci lokality

- 5) Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.
- 6) Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?
- 7) Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

6.2 Analýza dat získaných pomocí polostrukturovaných rozhovorů

Rozhovor reprezentuje specifickou sociální situaci, která je uměle vytvářena, obvykle na podnět osoby kladoucí otázky. Jde o nejrozšířenější metodu pro získávání výzkumných informací. Jeho jádrem je formulování ústních dotazů, na něž jsou očekávány ústní reakce, jež jsou pečlivě zaznamenávány v průběhu samotného rozhovoru. Polostandardizovaný rozhovor představuje vyvážený přístup mezi standardizovaným a nestandardizovaným rozhovorem. Tazatel disponuje předem připraveným souborem otázek a obecným tématem rozhovoru, avšak obsah se utváří v průběhu konkrétního setkání. Respondentovi je poskytnuta větší svoboda pro vyjádření svých myšlenek a pocitů (Reichel, 2009).

Tato kapitola představuje pohledy respondentů a informace získané během rozhovorů s nimi. Pro přehlednější analýzu odpovědí byly výzkumné otázky rozděleny do dvou okruhů; okruh 1. – Vztah k řemeslu, spolupráce řemeslníků; okruh 2. – Přínos lokalitě, působnost v rámci lokality

6.2.1 Vztah k řemeslu, spolupráce řemeslníků

První okruh zkoumá vztah k řemeslné profesi a dynamiku spolupráce mezi řemeslníky.

Tabulka 18 Důvod výběru řemesla

Označení dotazovaných	Otázka: Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?
D1	Fascinace klempířským řemeslem
D2	Na doporučení kamaráda
D3	Otec byl tesař
D4	Přechod v rámci firmy ze zednické profese
D5	Otec zařídil místo v pokrývačské firmě

Zdroj: vlastní zpracování

Po absolvování odborného zámečnického učiliště v Plzni a vystřídaní různých pracovních pozic se D1 dostal k řemeslu, když byl ve stavební firmě přidělen jako pomocná ruka současnému klempíři. V práci s plechem našel zalíbení a později si založil vlastní firmu na realizaci střech.

Mezi pokrývači se svou studijní dráhou vyjímá D2, který se po neúspěšném prvním semestru na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy dostal do tesařské firmy v Úboči, kde mu sehnal pracovní místo jeho dlouholetý kamarád (D5). Zde v manuální práci našel zalíbení a později začali s kamarádem každý pracovat na vlastní živnostenské oprávnění jako OSVČ. Ve své odpovědi uvedl: „*Měl jsem tehdy za sebou úspěšně složenou maturitní zkoušku a dvě neúspěšná studia na vysoké škole a hledal jsem něco, čím bych se mohl živit. Myslel jsem, že to bude pouze přechodná práce, ale realizace střech mi přirostla k srdci a dělám to do dnes.*“ U respondentů D3 a D5 měl vliv na výběr řemesla otec. První zmiňovaný se rozhodl pro tesařství, jelikož jeho otec byl tesař. Od mala ho fascinovala práce s dřevem a rád otci pomáhal. Po ukončení odborného tesařského učiliště chvíli působil v Plzeňské firmě a později si založil vlastní živnostenské oprávnění. Za respondenta D5 rozhodl při výběru povolání otec. Jednoho dne mu oznámil, že mu zařídil místo v pokrývačské firmě v Janovicích a od té doby v řemesle působí. Původní vyučení respondenta D5 je truhlář.

D4 původně pracoval jako zedník pro stavební firmu v Klatovech, pro nedostatek pokrývačů ve firmě byl přeřazen právě na tuto pozici a už u ní vydržel. V současnosti pracuje přes 30 let na základě živnostenského oprávnění.

Dotazovaní D2, D3, D4 a D5 působí jako fyzické osoby na základě živnostenského oprávnění, D1 vlastní společnost s ručením omezeným. U respondentů byla zjištěna jednu společná okolnost a to, že si všichni prošli zaměstnaneckým poměrem v pokrývačské nebo tesařské firmě, než si založili vlastní firmu nebo začali pracovat na základě živnostenského oprávnění.

Tabulka 19 Spolupráce s ostatními řemeslníky

Označení dotazovaných	Otázka: Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.
D1	Spolupráce není nutná, dostatek řemeslníků ve firmě; přesměrování zakázek na bývalého zaměstnance
D2	Úzká spolupráce s D5
D3	Spolupráce s řemeslníky navazujícími na tesařství – pokrývačství, klempířství
D4	Předávání zkušeností mladší generaci
D5	Úzká spolupráce s D2, spolupráce s tesaři při vyhotovení krovu

Zdroj: vlastní zpracování

Spolupráci s ostatními řemeslníky v současnosti vyhledávají respondenti D2, D3 a D5. D2 a D5 úzce spolupracují na společných projektech a zakázkách. Mají pro svoji práci společné označení a společně i přijímají zakázky, na kterých následně pracují. Oba pak zároveň spolupracují především s tesaři v okolí pro vyhotovení krovu. Tesař, jehož činností je vyhotovení krovu je z uvedených subjektů D3. Ten naopak spolupracuje s řemeslníky, kteří na jeho práci navazují. Jedná se o pokrývače a klempíře. Byla zjištěna i spolupráce mezi D1 a D5, ta probíhá ve formě přesměrování zakázek v případě, že společnost s ručením prvního dotazované není schopna splnit nebo přijmout zakázku vzhledem k nedostatku času. V takovém případě D1 kontaktuje svého bývalého zaměstnance a doporučí ho na splnění zakázky. D4 v současnosti spolupracuje s ostatními pouze v případě, když mu zavolají a poprosí ho o radu. Díky dlouhému působení v pokrývačském řemesle má mnoho zkušeností.

Z rozhovorů vyplývá silná spolupráce mezi respondenty navzájem, stejně jako s dalšími řemeslníky, kteří jsou zapojeni v oboru a působí v okrese Klatovy.

Tabulka 20 Spolupráce s pokrývačskými firmami

Označení dotazovaných	Otázka: Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.
D1	Nespolupracuje s ostatními firmami
D2	Spolupráce s firmou Střechy Šot s.r.o.
D3	Spolupráce s pokrývačskými a klempířskými podniky
D4	Nespolupracuje s ostatními firmami
D5	Spolupráce s firmou Střechy Šot s.r.o., spolupráce s bývalým zaměstnavatelem

Zdroj: vlastní zpracování

D2 a D5 úzce spolupracují s vybranou pokrývačskou firmou, která sídlí ve Kdyni. Spolupráce probíhá ve formě přerozdělování zakázek, popřípadě pronájmu brigádníků. Oba uvedli, že jsou se spoluprací naprosto spokojeni a nemůžou si jí vynachválit. Dále D5 spolupracuje s majitelem pokrývačské firmy v Bezděkově (D1). Ten ho vždy kontaktuje, když se mu naskytne zajímavá nabídka na vyhotovení střechy, ale díky nabitému programu firmy nemůže nabídku přijmout. D1 spolupracuje s ostatními firmami minimálně. Sám by to ani nenazval spolupráci. Jedná se o dohazování zakázek známým, když firma nemá

prostor zakázku přijmout. D3 spolupracujeme s pokrývačskými firmami podobně jako s řemeslníky (viz. předchozí otázka).

Tabulka 21 Vývoj řemesla

Označení dotazovaných	Otázka: Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?	
	Dříve	Dnes
D1	Méně materiálů, nižší ceny materiálů	Více druhů materiálů, vyšší ceny materiálů
D2	Nižší ceny materiálů	Ovládnutí trhu s materiály a příslušenstvím společností DEK, vyšší ceny materiálů
D3	Menší kvalita materiálů, žádná technologie, menší spolupráce mezi řemeslníky	Vyšší kvalita materiálů, technologie usnadňující práci, vyšší spolupráce mezi řemeslníky
D4	Menší důraz klienta na estetiku stavby, lepší zacházení s řemeslníky, nízká bezpečnost, nižší kvalita materiálů	Větší důraz na estetiku stavby, horší zacházení s řemeslníky, zvýšená bezpečnost, vyšší kvalita materiálů
D5	Menší důraz na životní prostředí, poměrně nízká cena materiálů	Větší důraz na životní prostředí, zvýšená bezpečnost na stavbě, zvyšující se cena materiálů

Zdroj: vlastní zpracování

Všichni respondenti se shodli, že v současnosti musí pracovat s krytinou zvanou eternit podle předpisů, dříve tomu tak nebylo. D1 k tomuto tématu uvedl: „*Dříve se skoro všude dával eternit, který v současnosti už do ruky nevezmete jindy, než když odstraňujete střešní krytinu. Při shazování eternitové šablony dolů se šablony rozbíjejí a uvolňuje se azbestový prach. Ten může kontaminovat okolí a velmi snadno se poté následně zanášá i do samotného domu.*“ Dále hovořil o modernizaci střešních materiálů a pokrývačských technologií. Uvedl, že nové materiály nabízejí větší odolnost vůči povětrnostním vlivům, delší životnost a lepší izolační vlastnosti. I když respondent D2 působí v pokrývačském řemesle pouze šest let, tak si za tu dobu všiml postupného ovládnutí trhu s materiály a nástroji k práci společností DEK.

D1, D2 a D5 uvedly, že za posledních pět let se ceny některých materiálů zvýšily až o 200 %. To vede k nedorozumění se zákazníkem, protože ten si kolikrát není nárůstu cen materiálu vědom. D5 si myslí, že s rostoucím důrazem na udržitelnost a energetickou efektivitu se i v oblasti pokrývačství stále více hledají řešení, která snižují energetickou náročnost budov a chrání životní prostředí. Dále uvedl automatizaci a čím dál propracovanější nástroje, které usnadňují práci. D3 zastává názor, že v současnosti je ve stavebním průmyslu mnohem více kladen důraz na sjednocený přístup. Dále zmiňuje nové technologie pro práci s dřevem, které mu usnadňují práci.

„*Přijde mi, že dříve si vás lidé více vážili a uznávali vás, zato dnes by vám pomalu chtěli radit, jak máte svou práci dělat,*“ tato slova byla první větou respondenta D4 při položení otázky. V dnešní době klienti stále více kladí důraz na estetiku střech a design

staveb. To vede k větší individualizaci projektů a využívání různých střešních materiálů a barev. D4 uvádí, že dříve šlo lidem šlo, ale dnes hraje vzhled velký až moc velký význam. Dotazovaní D4 a D5 se shodli na tom, že se postupem let zvyšuje důraz na bezpečnost při práci na stavbě. Snahou je přispět k prevenci úrazů a zvýšit povědomí o správné údržbě střešních konstrukcí. Oba s těmito nařízeními souhlasí, i když je to občas zpomalí v práci.

6.2.2 Přínos lokalitě, působnost v rámci lokality

Druhý okruh zkoumá, jak aktéři přispívají k rozvoji lokality a rozšířenost jejich působnosti.

Tabulka 22 Akce pro zaměstnance, brigádníky

Označení dotazovaných	Otázka: Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.
D1	Vánoční večírek, teambuilding, školení, workshop
D2	-
D3	-
D4	-
D5	Vánoční večírek, grilovací akce

Zdroj: vlastní zpracování

Pro své zaměstnance, jejich rodiny a obyvatele obce D1 každoročně pořádá vánoční večírek v místním Pivovaru. Uvedl, že na akci hraje živá kapela, jí se hodně jídla a pije se hodně piva. Průměrná návštěvnost je 40-50 lidí. Dále pro své zaměstnance, ale i pro řemeslníky působící jako OSVČ pořádá školení. V neposlední řadě jezdí se svými zaměstnanci jednou za dva roky na teambuilding. Většinou se jedná o horské středisko.

D5 pořádá firemní vánoční večírek a letní grilovací akci pro své brigádníky. Této akce se často účastní i brigádníci, kteří už pod D5 nepůsobí. S organizací těchto akcí mu pomáhá D2. Oba zmínění si podle vlastních udělali z mnohých brigádníků kamarády na celý život. Respondent D5 tuto otázku zhodnotil i z opačného úhlu pohledu a uvedl, že je každoročně zván na vánoční večírek a firemní školení firmy uvedené v jedné z předchozích otázek.

Tabulka 23 Členství a sponzorská podpora spolků

Označení dotazovaných	Otázka: Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?	
	Osobní (členství)	Ekonomický (sponzorství)
D1	Kamil club	Kamil club, Myslivecké sdružení Koryta – Bezděkov z.s.
D2	Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s.	Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s.
D3	Kamil club, Tělocvičná jednota Sokol Bezděkov	-
D4	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Bezděkov	-
D5	Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s., Rybářský spolek Vacovy – Týnec	Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s., Klub seniorů Klatovy

Zdroj: vlastní zpracování

Všichni respondenti jsou členy nějakého spolku v obci. D1 a D3 jsou členy Kamil klubu. D3 je poté ještě členem Tělocvičné jednoty Sokol Bezděkov, která pořádá množství kulturních akcí pro občany Bezděkova jako jsou divadelní představení, běh Bezděkovem, místní trhy a jarmarky, tradiční oslavy a další. D1 Kamil club sponzorsky podporuje a spolupracuje s Mysliveckým sdružením Koryta – Bezděkov z.s., kterému poskytuje sponzorský dar ve formě cen v tombole na Mysliveckém plesu.

Významnou zásluhu na znovuoživení činnosti bezděkovského fotbalového týmu měl D2, ten je v současnosti jeho členem a zároveň zastává funkci předsedy klubu Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. Byl členem ještě před přerušением činnosti a v roce 2022 se výrazně podílel na jejím obnovení. K tomu uvedl: „*Dal jsem dohromady úplně nový tým tvořený mladými, perspektivními hráči s průměrným rokem narození 1999.*“ Členem Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s je i D5. Oba uvedení členové klub sponzorsky podporují.

D4 je členem Sboru dobrovolných hasičů v Bezděkově a jeho bývalým velitelem. Je považován za zakladatele hasičských akcí jako jsou hasičské plesy, hasičské soutěže nebo dny dětí.

Bylo zjištěno, že 60 % dotazovaných sponzoruje nějaký spolek v obci.

Tabulka 24 Působnost vybraných aktérů

Označení dotazovaných	Otázka: Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.
D1	Působí v celém kraji, upřednostňuje obecní zakázky
D2	Přijímá 1-3 zakázky ročně z jiných krajů
D3	Působí výhradně v okrese Klatovy
D4	Působí výhradně v okrese Klatovy
D5	Přijímá 1-3 zakázky ročně z jiných krajů

Zdroj: vlastní zpracování

Na svém nejbližším projektu D1 pracoval v Rakovníku. V současnosti působí v celém kraji, ale upřednostňuje zakázky zadané Obcí Bezděkov. D3 a D4 v současnosti působí výhradně v okrese Klatovy.

D2 a D5 přijímají zakázky i z jiných krajů. Oba uvedli, že řádově se jedná o jednu až tři zakázky ročně. Jejich nejbližší zakázka byla v Kladně. D5 dříve působil na stavbách v Německu, když vykonával řemeslo pod svým prvním zaměstnavatelem.

6.3 Souhrn empirického šetření o ekonomických subjektech zabývajících se realizací střechy a jejich aktivitách v Bezděkově a Vacovech

Empirické šetření bylo zaměřeno na vliv řemeslné činnosti v oblasti realizace střech na rozvoj lokální kultury v daném regionu. Na základě rozhovorů uskutečněných s řemeslníky působících na základě živnostenského oprávnění a jedním majitelem pokrývačské firmy lze říct, že všichni výrazně přispívají k rozvoji lokality. Dále lze potvrdit provázanost sledovaných obcí Bezděkov a Vacovy.

Bylo zjištěno, že žádný z dotazovaných nemá vystudované odborné studium pokrývačské či tesařské a ke sledovanému řemeslu se dostali až v průběhu pracovních let. I přes tuto skutečnost měl na současné působení v řemeslu u respondentů D3 a D5 vliv otec. U respondentů byla zjištěna jedna společná okolnost a to, že si všichni prošli zaměstnaneckým poměrem v pokrývačské nebo tesařské firmě, než si založili vlastní firmu nebo začali pracovat na základě živnostenského oprávnění.

Respondenti byli dotazováni na jejich vztahy a spolupráci s ostatními řemeslníky o pokrývačskými firmami v okolí. Zde se objevila silná spolupráce a předávání zkušeností mezi sledovanými subjekty. Dva dotazovaní (D2, D5) úzce spolupracují na každé zakázce a mají společné označení pro svou činnost. U respondentů D1 a D5 byla zaznamenána spolupráce spočívající v přesměrování zakázek a navrhování alternativních řešení v případě, že daná firma není schopna splnit zakázku vzhledem k nedostatku času. Předávání know-how a zkušeností v daném oboru je klíčovým prvkem pro udržení a rozvoj profesního prostředí. D4, který v řemesle působí již přes 30 let, je živým důkazem významu kontinuálního sdílení znalostí a zkušeností mezi generacemi.

Řemesla mají dlouhou historii a tradici, avšak neustále se vyvíjejí a přizpůsobují novým potřebám a trendům. Všichni respondenti při dotazování uváděli práci s materiálem, kvalitu materiálu a její modernizaci jako jeden z klíčových faktorů při vývoji řemesla. Společným prvkem byla konverzace o střešní krytině eternit. K tomuto tématu uvedl D1 rizika spojená při práci s touto střešní krytinou: *„Dříve se skoro všude dával eternit, který v současnosti už do ruky nevezmete jindy, než když odstraňujete střešní krytinu. Při shazování eternitové šablony dolů se šablony rozbíjejí a uvolňuje se azbestový prach. Ten může kontaminovat okolí a velmi snadno se poté následně zanáší i do samotného domu.“* Respondenti D1, D2 a D5 se shodli na tom, že jedním z problémů při jednání se zákazníkem

je vysoký nárůst cen materiálů za poslední dobu. Na bezpečnost při vykonávání řemesla se každým rokem klade větší důraz, tento výrok potvrdili D4 a D5.

Všichni dotazovaní přispívají k rozvoji k lokality, ať už členstvím ve spolcích a organizování jejich aktivit či ekonomickou činností. Členství v Kamil klubu je společné pro D1 a D3, oba uvedení respondenti spolek podporují i sponzorsky. Sponzorská podpora od D1 probíhá ještě při organizování mysliveckého plesu a pro své zaměstnance pořádá aktivity jako jsou vánoční večírky, teambuildingy či školení a workshopy. Tělocvičná jednota Sokol Bezděkov je hlavním organizátorem kulturních událostí v obci Bezděkov, na těchto událostech se podílí D3, který je jejím členem. Významnou roli při obnovení funkčnosti Tělovýchovné jednoty Bezděkov z.s. hrál D2. Po přerušení činnosti klubu znovuobnovil jeho činnost a v současnosti působí jako jeho předseda. Členem Tělovýchovné jednoty Bezděkov z.s. je i D5, který klub podporuje sponzorsky a podílí se na organizaci jeho činností. D5 dále spolupracuje s Klubem seniorů ve městě Klatovy a pro své brigádníky pořádá dvě akce každý rok – vánoční večírek a grilovací oslavu v létě. Významnou osobností Sboru dobrovolných hasičů je D4, ten založil mnoho akcí, když působil jako velitel SDH.

Bylo zjištěno, že až na D2 a D5 všichni působí výhradně v rámci lokality a upřednostňují obyvatele Bezděkova či obecní zakázky.

7 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit a zhodnotit význam malých podniků, zejména řemeslných, ve společenském a ekonomickém rozvoji konkrétní lokality či regionu, kterým pro tuto práci bylo Klatovsko (obce Bezděkov u Klatov a Vacovy). Konkrétněji to znamená, že cílem práce bylo zjistit, zda a jakým způsobem přispívají vybrané pokrývačské podniky k rozvoji lokálního života a zkoumané lokality, ve které realizují svou činnost.

V teoretické části byly na základě studií odborné literatury charakterizovány základní pojmy, které se týkají dané problematiky. Konkrétně byly vymezené pojmy jako je práce, řemeslo, regionální politika a regionální rozvoj. Byly studovány dva hlavní přístupy k regionálnímu rozvoji. Jsou to přístupy endogenní a exogenní, přičemž endogenní přístup je oporou v navazující empirické části práce. V poslední sekci jsou identifikováni aktéři regionálního rozvoje, včetně malých a středních podniků spojených s tímto procesem.

Sekundární a komparativní analýza dat tvoří propojení teoretické a empirické části práce. V této kapitole byl z dat ministerstva průmyslu zjištěn a následně graficky znázorněn počet živnostenských oprávnění v jednotlivých krajích České republiky. K 31.12.2023 bylo v České republice celkem 3 868 230 živnostenských oprávnění, z nichž jich bylo 189 661 evidováno v Plzeňském kraji. Následně je stejným způsobem zjištěn a graficky vyobrazen počet živnostenských oprávnění s předmětem podnikání pokrývačství, tesařství. Celkový počet těchto živností činil 32 067 živnostenských oprávnění, z toho 1 876 v Plzeňském kraji. Dále byla charakterizována zkoumaná lokalita, její vybavenost a spolky, které se v ní nacházejí. Bylo zjištěno, že v obci Bezděkov (u Klatov) se nachází celkem 133 ekonomických subjektů a ve Vacovech je jich evidováno 11. Z celkového počtu obě obce dohromady čítají 129 ekonomických subjektů, které zároveň spadají do lokální úrovně a podnikatelského sektoru dle dělení aktérů v rozvoji regionu. Ekonomické subjekty byly uvedeny v tabulkách, včetně komparace jejich počtu v obcích. Ke konci kapitoly byly definovány vybrané ekonomické subjekty zabývající se činnostmi spojenými s realizací střechy a byly uvedeny jejich aktivity v rozvoji lokality. Jediná zkoumaná firma s ručením omezeným uvedena v této práci posiluje ekonomiku lokality a podílí se na udržení silné vazby v komunitě v současnosti zaměstnává pouze řemeslníky z okruhu do 10 kilometrů od svého sídla.

Empirické šetření vychází z teoretické části bakalářské práce a ze zkušeností autora s pokrývačským řemeslem. Cílem empirického šetření bylo provedení vlastního výzkumu o úloze řemeslníků v rozvoji zvolené lokality. Použitou technikou sběru dat byl polostandardizovaný rozhovor s majiteli řemeslných podniků a řemeslníky provádějícími činnost na základě živnostenského oprávnění. V této části práce bylo zjištěno, že se žádný z respondentů nevyučil pokrývačskému či tesařskému řemeslu a že všichni působili jako zaměstnanci před tím, než se stali OSVČ. Empirická část práce poukázala na spolupráci živnostníků ve zkoumané lokalitě, D2 a D5 spolu velmi úzce spolupracují a mají pro svou činnost společné označení. Bylo zjištěno, že všechny zkoumané ekonomické subjekty přispívají k rozvoji lokality tím, že organizují události a jsou členy spolku, který pořádá různé akce. Na základě provedeného výzkumu lze konstatovat, že řemeslná činnost významně přispívá k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji lokality a je nezbytným prvkem udržení a posílení místní identity a společenství.

8 Seznam použitých zdrojů

BINEK Jan, SVOBODOVÁ Hana, HOLEČEK Jan, GALVASOVÁ Iva, CHABIČOVSKÁ Kateřina. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, spol. s r. o. 2009. ISBN 978-80-904308-0-8

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974

Doingbusiness. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>. [cit. 2023-09-29].

EHRENBERG, Ronald G.; SMITH, Robert Stewart a HALLOCK, Kevin F. *Modern labor economics: theory and public policy: international student edition*. 14th ed. New York: Routledge, 2023. ISBN 978-0-367-34698-0.

Evropská komise. *Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků* [online] 2015 [cit. 2023-09-14] ISBN 978-92-79-45316-8. Dostupné z:

[https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-](https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcetedotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele)

[podnikatele/Chcetedotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele](https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcetedotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele)

FRKOVÁ, Jana. *Individuální podnikání – Malé a střední podnikání*. Praha: ČVUT, 2004. ISBN 80-01-02857-7.

HOLUB, Zbyněk (ed.). *Region, regionalistika, regionalismus a regionalisté*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. ISBN 978-80-86708-39-3.

HOVORKOVÁ, Kateřina. *Největší průzkum o vnímání řemesla v české republice*. Online. 2016. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/09/nejvetsi-pruzkum-o-vnimani-remesla-v.html>. [cit. 2024-03-15].

HUDEČKOVÁ, Helena; LOŠŤÁK, Michal a ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 80-213-1413-3.

KRAFTOVÁ, Ivana a PRÁŠILOVÁ, Pavlína. *Prosperující podnik v regionálním kontextu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7357-989-0.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Expert (Grada). Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0906-6.

- MANDYSOVÁ, I. *Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii*. 2. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, ISBN 978-807-3952-204.
- MELECKÝ, Lukáš a STANÍČKOVÁ, Michaela. *Soudržnost a konkurenceschopnost vybraných zemí a regionů Evropské unie*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2015. ISBN 978-80-248-3838-0.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/pocty-zivnosti-dle-oboru-v-jednotlivych-krajich--222296/>. [cit. 2023-11-17].
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/pocty-zivnosti-dle-oboru-v-jednotlivych-krajich--222296/>. [cit. 2023-11-17].
- PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.
- RAISOVÁ, Tereza. *Psychologie práce a organizace*. [Praha]: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2023. ISBN 978-80-88502-52-4.
- REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Sociologie (Grada). Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.
- SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.
- SRPOVÁ, Jitka a ŘEHOŘ, Václav. *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Expert. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3339-5.
- SUZMAN, James. *Práce: dějiny toho, jak trávíme čas*. Přeložil Jan PROKEŠ. Brno: Host, 2021. ISBN 978-80-275-0804-4.
- ŠAFRÁNKOVÁ, Jana Marie. *Sociologie práce a organizace*. Praha: Česká andragogická společnost, 2019. ISBN 978-80-907809-2-7.
- VEBER, Jaromír a SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Expert (Grada). Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4520-6.
- VOCHOZKA, Marek a MULAČ, Petr. *Podniková ekonomika*. 1. vyd.. Finanční řízení. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4372-1.
- VONDRUŠKOVÁ, Alena a Vlastimil VONDRUŠKA. *Řemesla a výroba*. [Praha]: Vyšehrad, 2015. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-634-5.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-513>. [cit. 2024-03-11].

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-03-11].

Zásady regionální politiky ČR. BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export [online]. 2007 [cit. 2023-09-21]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zasady-regionalni-politiky-cr-1840.html>

9 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

9.1 Seznam obrázků

Poloha obcí na mapě (Bezděkov, Vacovy)	38

9.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Kategorizace řemesel.....	16
Tabulka 2 Kategorizace NUTS a LAU.....	19
Tabulka 3 Dělení aktérů regionálního rozvoje.....	23
Tabulka 4 Druhy podniků podle velikosti.....	27
Tabulka 5 Druhy malých a středních podniků podle velikosti.....	28
Tabulka 6 TOP 10 zemí s nejlepšími podmínkami pro podnikání.....	31
Tabulka 7 Počet živnostenských oprávnění v jednotlivých krajích.....	36
Tabulka 8 Počet pokrývačských a tesařských řemeslných živností v jednotlivých krajích.....	37
Tabulka 9 Základní údaje o obcích Bezděkov u Klatov, Vacovy.....	39
Tabulka 10 Vybavenost obcí Bezděkov u Klatov, Vacovy.....	39
Tabulka 11 Sdružení a spolky v obcích Bezděkov u Klatov, Vacovy.....	39
Tabulka 12 Přehled ekonomických subjektů v obci Bezděkov u Klatov.....	41
Tabulka 13 Přehled ekonomických subjektů v obci Vacovy.....	43
Tabulka 14 Komparace počtu ekonomických subjektů ve sledovaných lokalitách.....	43
Tabulka 15 Základní charakteristika ekonomických subjektů.....	46
Tabulka 16 Aktivity ES pro rozvoj lokality.....	47
Tabulka 17 základní charakteristika vybraných řemeslníků.....	49
Tabulka 18 Důvod výběru řemesla.....	51
Tabulka 19 Spolupráce s ostatními řemeslníky.....	52
Tabulka 20 Spolupráce s pokrývačskými firmami.....	52
Tabulka 21 Vývoj řemesla.....	53
Tabulka 22 Akce pro zaměstnance, brigádníky.....	54
Tabulka 23 Členství a sponzorská podpora spolků.....	54
Tabulka 24 Působnost vybraných aktérů.....	55

9.3 Seznam grafů

Graf 1 Počet živnostenských oprávnění v jednotlivých krajích.....	37
Graf 2 Počet pokrývačských a tesařských řemeslných živností v jednotlivých krajích.....	37

Přílohy

Dotazovací arch č.1.

Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
1966	Plzeň	Pokrývačství, klempířství	1997, 2010

Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?

Po absolvování odborného učiliště v Plzni, kde jsem se učil zámečnickem, jsem začal pracovat jako tovární zaměstnanec v Rokycanech, kde jsem v tu dobu žil. Po přesunu do Klatov jsem nastoupil v jedné stavební firmě jako předavač, v tu dobu jsem se začal zajímat o klempířství, a tak jsem se postupně dostal na místo pomocného klempíře. Po pár letech jsem se rozhodl, že začnu pracovat sám na sebe, zajistil si živnostenské oprávnění a dnes mám dokonce vlastní firmu na realizaci střech.

Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.

Naštěstí spolupráce s ostatními řemeslníky není nutná, ve firmě máme zaměstnance od tesařů, pokrývačů až po klempíře, takže si vystačíme sami. Vztah s řemeslníky mám poměrně dobrý. Udržuji kontakt s určitými bývalými zaměstnanci, na které přesměruji zakázku, když firma není schopna splnit zakázku vzhledem k nedostatku času.

Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.

Nedá se úplně říct, že bychom spolupracovali s konkrétní pokrývačskou nebo tesařskou firmou.

Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

S postupem času došlo k výrazné modernizaci střešních materiálů a pokrývačských technologií. Nové materiály nabízejí větší odolnost vůči povětrnostním vlivům, delší životnost a lepší izolační vlastnosti. Dříve se skoro všude dával eternit, který v současnosti už do ruky nevezmete jindy, než když odstraňujete střešní krytinu. Při shazování eternitové šablony dolů se šablony rozbíjejí a uvolňuje se azbestový prach, ten může kontaminovat okolí a velmi snadno se poté následně zanáší i do samotného domu. Dále se samozřejmě postupem let objevují pokročilejší nástroje a technologie, které usnadňují práci a zvyšují efektivitu. Cena materiálu v posledních letech výrazně stoupá, od začátku COVIDU šli ceny materiálů až 200 % a to se zákazníkům pochopitelně nelíbí.

Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.

Pořádáme každoroční školení, na které navazuje oslava výročí firmy, vánoční večírky pro zaměstnance, jejich rodiny a obyvatele Bezděkova. V průměru jednou za dva roky jezdíme v zimě, když není sezona, na teambuilding, minulý rok jsme byli v Krkonoších. Všechny akce mají jedno společné, a to je hodně alkoholu a dobrého jídla.

Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?

Naše firma je členem cechu klempířů, pokrývačů a tesařů. Já osobně jsem členem neziskové instituce Kamil clubu, jedná se o spolek sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů. Často s klubem pořádáme akce jako jsou výlety, kterým říkáme od nepaměti čundr, a dokonce máme v obci takovou naši klubovnu, kde se jednou za čas scházíme. Tam pořádáme akce a sportovní události jako jsou turnaje v šipkách či beer pongu. Firma se podílí na organizaci každoročního mysliveckého plesu v pivovaru, na který dodává ceny do tomboly. Sponzorsky podporuji Kamil club, jehož jsem členem.

Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

Soustředíme se převážně na zakázky v našem kraji, zakládáme na udržení pevných vztahů s místní komunitou, a proto i nadále aktivně podporujeme projekty v našem okolí. Náš nejvzdálenější projekt byl v Rakovníku v roce 2014, kdy mě požádal o realizaci střechy na novostavbě můj spolužák ze základní školy.

Dotazovací arch č.2.

Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
D2	1997	Klatovy	Pokrývačství, tesařství, truhlářství

Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?

Přes kamaráda, když jsem tehdy začal dělat ve stejné firmě jako on. Měl jsem tehdy za sebou úspěšně složenou maturitní zkoušku a dvě neúspěšná studia na vysoké škole a hledal jsem něco, čím bych se mohl živit. Myslel jsem, že to bude pouze přechodná práce, ale realizace střešů mi přirostla k srdci a dělám to do dnes.

Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.

Spolupracuji s kamarádem, přes kterého jsem se dostal k řemeslu. Máme dokonce společnou „firmu“, i když není oficiálně zaregistrována v přehledu ekonomických subjektů. Je to spíše takové naše společné označení pro prezentaci na sociálních sítích. A jelikož jsem v oboru poměrně nový, tak se mi občas stane, že potřebuji poradit od zkušenějších řemeslníků. Vytváření silných vztahů s ostatními řemeslníky může vést k vytváření užitečných sítí kontaktů a doporučení. To může být přínosné pro získání nových projektů a rozvoj podnikání.

Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.

Úzce spolupracujeme s firmou Střechy Šot, která má sídlo ve Kdyni. Spolupráce probíhá ve formě přerозdělování zakázek, popřípadě pronájmu zaměstnanců a spolupráci si nemůžu vynachválit.

Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

Řekl bych, že v řemeslu nepůsobím až tak dlouhou dobu, abych mohl porovnávat, co změnilo. Kdybych měl říct jednu věc, které jsem si všiml, tak bych asi zmínil dostupnost materiálu. Za posledních pár let poměrně ovládla obchodování s krycími materiály společnost DEK. Dnes už DEK najdete v každém větším městě. Přibližně od roku 2020 je vždy velké halo při práci s eternitem. Za svou působnost v řemesla jsem si všiml vysokého nárůstu cen materiálu. Za posledních 5-6 některé materiály zdražili téměř na trojnásobek.

Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.

Nemám zaměstnance, ale pomáhám D5 s organizací jeho akcí. Přeci jen brigádníci, které zaměstnává pracují na stavbě s námi oběma. Kdybych to měl zhodnotit z opačného úhlu pohledu, tak jsem každoročně zvaný na vánoční večírek a firemní školení firmy uvedené v jedné z předchozích otázek.

Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?

Jsem členem fotbalového klubu Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s., zásadně jsem se podílel na znovuoobnovení funkčnosti klubu v roce 2022 a v současnosti působím ve funkci předsedy klubu. Dále jsem členem amatérského hokejového týmu HC Vícenice. Jsem pravidelný sponzor klubu Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. a amatérského hokejového týmu HC Vícenice.

Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

Působíme převážně v okrese Klatovy, ale přijímáme zakázky i z jiných krajů, řádově jednu až tři v kalendářním roce. Naše nejvzdálenější zakázka byla v Kladně.

Dotazovací arch č.3.

Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
1970	Domažlice	Pokrývačství, tesařství	1998

Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?

Můj otec byl tesař a měl doma vlastní dílnu, takže jsem ho od mala pozoroval při práci s dřevem. Čím jsem byl starší, tím více jsem mu pomáhal a už mi to zůstalo. Po ukončení studia jsem nastoupil do firmy TSK – Plzeň, která už v současnosti neexistuje. Postupem času jsem se osamostatnil a své zaměření rozšířil o pokrývačské řemeslo, přeci jen jsou tyto dvě řemesla úzce spojená.

Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.

Aktivně spolupracuji s řemeslníky jako jsou stavebníci, zedníci, pokrývači a klempíři. Zabývám se převážně tesařinou, takže potřebuji ostatní řemeslníky pro realizaci střešů. Tato spolupráce přináší několik výhod pro průběh stavebních projektů. Spolupráce je ve většině případů obdobná – poté co pokrývačská firma obdrží zakázku na vyhotovení střešů, tak kontaktuje mě. Mojí prací je poté realizace konstrukce střešů, včetně trámů, podkrovní, schodišť na střešů a tak dále. Přeci jen pokrýt celou střešů sám by mi zabralo půl roku, a tak to radši přenechám firmě, která na to má dostatek lidí.

Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.

viz. Odpověď na předchozí otázku

Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

Nové materiály jsou často lehčí, odolnější a energeticky efektivnější. Samozřejmě nové technologie mi poměrně dost usnadňují práci. V dnešní době je ve stavebním průmyslu je mnohem více kladen důraz na sjednocený přístup. Jako tesař spolupracuji s dalšími řemeslníky, inženýry a architekty na vytváření komplexních a úspěšných projektů. Ne že by to v minulosti nebylo, ale posledních pár letech pociťuji zvýšenou spolupráci napříč řemesly a řemeslníky, asi z důvodu, že dříve vám stavební firmou dokázala postavit dům od základů až po komín. Dnes se každá firma už většinou specializuje na konkrétní řemeslo.

Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.

-

Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?

Jsem členem Tělocvičné jednoty Sokol Bezděkov a podílím se na aktivitách, které pořádá. Cítím se zodpovědný za přínos k rozvoji a kvalitě života v naší vesnici, a snažím se být aktivním členem komunity. V divadelních představeních sice nehraji, ale pomáhám kolegům ze Sokola stavět kulisy, na vánočních trzích mám dokonce svůj stánek s bramboráky. Dále jsem členem Kamil klubu u nás v obci.

Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

V současnosti působím převážně v okrese Klatovy, dříve jsem čas od času měl nějakou zakázku z Domažlického okrese odkud pocházím, ale těch už dnes moc není.

Dotazovací arch č.4.

Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
1956	Struhadlo	Pokrývačství, tesařství, klempířství	1992

Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?

Po dokončení studia jsem začal pracovat jako zedník, poté jsem pracoval chvíli v potravinářském průmyslu a k zedničině jsem se opět vrátil po pár letech. Pracoval jsem pro stavební firmu, která se zabývala kompletní výstavbou domů, od základů až po komín. Po pár letech zedničiny jsem se přidal k partě pokrývačů ve firmě, kde jsem působil a našel jsem v práci na střeše zálibu. Už ani nevím, z jakého důvodu jsem přešel ze zedničiny na práci na střeše, ale bylo to jedno z nejlepších rozhodnutí v mém životě.

Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.

V současnosti už moc nespolečně pracuji, ale občas se mi stane, že zazvoní telefon a některý z bývalých kolegů se mě ptá na radu. Přece jen v mém věku mám dostatek zkušeností v oboru, které mohou předávat mladší generaci. Dříve jsem pravidelně spolupracoval s řemeslníky všeho druhu. Od pokrývačů, klempířů a tesařů až po zedníky a elektrikáře. Spolupráce je v řemesle velmi důležitá. Víc lidí, víc ví.

Popište vztah, spolupráci s pokrývačskými firmami ve vašem regionu.

Nespolečně pracuji s pokrývačskými firmami.

Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

V dnešní době klienti stále více kladí důraz na estetiku střeš a design staveb. To vede k větší individualizaci projektů a využívání různých střešních materiálů a barev. Dříve se na každou střechu nabouchal eternit nebo plech a bylo hotovo. Lidem šlo hlavně o funkčnost, ale dnes hraje vzhled velký význam. Přišlo mi, že dříve si vás lidé více vážili, za to dnes by vám pomalu chtěli radit, jak máte svou práci dělat. V dnešní době se určitě více klade důraz na bezpečnost na stavbě, což je v pořádku. Nedokážete si ani představit za jakých podmínek jsme museli po střeše lézt v 90. letech.

Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.

Nemám zaměstnance

Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?

V minulosti jsem působil jako velitel dobrovolných hasičů v Bezděkově, kterého jsem dodnes členem. Měl jsem i kroužek pro mládež SDH. Byl jsem jedním z iniciátorů, kteří v obci začali pořádat hasičské plesy, hasičské soutěže nebo dny dětí. Tenkrát se hodně spolupracovalo s fotbalisty, ti nám poskytovali hřiště na soutěže. Dnes už mi přijde, že si každý jede sám za sebe, i když hasičské soutěže na fotbalovém hřišti probíhají dodnes. V současnosti se akcí jednou za čas zúčastním, ale jejich organizaci už přenechávám generaci, která to po mě převzala.

Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

Působím výhradně v klatovském okrese. Měl jsem v minulosti pár zakázek mimo náš okres, ale v jiném kraji jsem nepůsobil.

Dotazovací arch č.5.

Rok narození	Místo narození	Řemeslo	Rok získání řemeslné živnosti, založení firmy
1993	Klatovy	Pokrývačství, tesařství, truhlářství	2015

Jak jste se dostal k řemeslu, které provozujete?

To je poměrně vtipný příběh. Po dokončení studia oboru truhlář na odborném učilišti v Domažlicích jsem se měl vydat do dospělého světa pracujícího lidu. Měsíc se mi nedařilo sehnat práci v oboru, a tak mě jednoho rána vzbudil můj otec, nasedli jsme do auta a vydali se na cestu, aniž bych věděl, kam máme namířeno. Najednou otec zastavil před vraty pokrývačské společnosti Stavtes – Čech, s.r.o. v Janovicích nad Úhlavou a oznámil mi, že od dnešního dne začínám pracovat pod touto firmou jako pokrývač. Dnes je to vtipná historka, kterou s úsměvem na tváři vyprávím, ale věřte mi, že v tu chvíli mi do smíchu nebylo. Pokrývačská práce mi v průběhu let přirostla k srdci a dělám jí dodnes.

Popište vztah, spolupráci s ostatními řemeslníky ve vašem okolí.

V současnosti spolupracuji s dlouholetým kamarádem, jedeme na půl a máme dokonce společné označení pro prezentaci na sociálních sítích. Dále často spolupracujeme s tesaři při zhotovení krovu, protože i když máme oba tesařský živnostenský list, tak jsou naší hlavní doménou pokrývačské práce.

Spolupracujete s pokrývačskými firmami ve vašem regionu?

Já a můj „společník“ úzce spolupracujeme s firmou Střechy Šot, která má sídlo ve Kdyni. Spolupráce probíhá ve formě přerozdělování zakázek, popřípadě pronájmu zaměstnanců a spolupráci si nemůžu vynachválit. Menší spolupráce probíhá i s firmou Trefanec s.r.o., kde jsem dříve působil. Pan Trefanec mi čas od času zavolá s nabídkou zajímavé zakázky, na kterou jeho firma nemá dostatek času.

Jak vnímáte vývoj řemesla po dobu vaší působnosti v něm?

Přijde mi, že s rostoucím důrazem na udržitelnost a energetickou efektivitu se i v oblasti pokrývačství stále více hledají řešení, která snižují energetickou náročnost budov a chrání životní prostředí. Dále samozřejmě automatizace sloužící ke zjednodušení práce a v neposlední řadě rozvoj bezpečnostních standardů. Zlepšily se bezpečnostní standardy a postupy v oblasti práce na střeších, jsou přísnější normy, které mají za snahu prevenci pracovních úrazů. Práce s eternitem je v současnosti poměrně náročná, někdy bych dokonce řekl až otravná. V neposlední řadě určité ceny, cena materiálů za posledních 5 let rapidně stoupá.

Popište akce, které pořádáte pro své zaměstnance.

Pro své brigádníky pořádáme každoroční vánoční večírek. V létě pak hostím menší oslavu s uzením a grilováním masa pro většinu brigádníků, které jsem v průběhu let zaměstnával. Většinou máme pouze pár brigádníků, kteří nám pomáhají. Z pravidla se jedná o naše kamarády nebo studenty, kteří hledají přivýdělek přes léto.

Jaký je váš vztah ke spolkům ve vaší obci?

Jsem členem rybářského spolku u nás ve Vacovech a Tělovýchovné jednoty Bezděkov, z.s. od doby obnovení. Sponzorsky podporuji fotbalový klub Tělovýchovná jednota Bezděkov, z.s. a amatérský hokejový tým HC Vícenice, dále úzce spolupracuji s klatovským Klubem seniorů, kde žije můj dědeček.

Popište pole působnosti vašich ekonomických aktivit.

Působíme převážně v okrese Klatovy, ale přijímáme zakázky i z jiných krajů, řádově jednu až tři v kalendářním roce. Naše nejvzdálenější zakázka byla v Kladně. Pracovně jsem se podílel i na realizaci tovních střech v Německu, ale to bylo ještě, když jsem působil pod předchozím zaměstnavatelem.